

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. — Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1'70 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ celoletno 22 K, četrtletno 5'50 K, mesečno 1'90 K. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica šteč. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Telefon številka 118.

Po pogrebu na Dunaju.

Pogreb Arštettenu. — Glasovi o pogrebu. — Demonstracije. — Nevihita v Gradcu. — Albanski dogodki. — Vesti o atentatu. — Kdo je kriv?

Ljubezen do domovine.

Salus patriae summa
lex esto!
Blagor domovine
bodi najvišji zakon!

To geslo mora voditi vsakega pravega državljan v vseh slučajih. Kdor se drži tega gesla, ne more zagrešiti dejanj, kakršne smo doživeli zadnje čase na jugu. Težek udarec za domovino je bil sarajevski atentat — težek zločin proti domovini so bili izgreda, ki so sledili.

Nobena država na svetu ni tako popolna, da bi ne bilo v nji kaj slabega — zato vidimo povsod boje slojev in narodov, ki se bore za svoje pravice. Ti boji pa se morajo vršiti v meji človeške dostojnosti in državnih zakonov. Pa tudi protesti proti krivicam morajo iti samo tako daleč, da ne zadajo težkih novih krivic. O tem smo se prepričali v zadnjih dogodkih.

Sarajevski dogodek je takoj obsodila vsa javnost. In gotovo bi bila ta obsodba ostala vsem globoko v srcu. Našli pa so se ljudje, ki so drugače hoteli pokazati svojo ljubezen do domovine in pokazali so jo tako, da so padle nove človeške žrtve, da je 20 milijonov škoda in so njih dejanja celo vodilni krogi v državi morali obsoditi. Taka je njih ljubezen do domovine! In to ljubezen hočejo v svojem „ogorčenju“ kazati tudi nekateri ljudje na Slovenskem.

Poznamo njih namene — in tudi zgoraj jih poznamo.

Komur je mar blagra narodov in države, ne razbija po ulicah, ampak obsoja zlo in dela dobro s tem, da izpolnjuje svojo dolžnost do naroda in države.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Zadnja pot prestolonaslednika in njegove soproge z Dunaja v Arštettenu.

ZADNJI SLOVESNI BLAGOSLOV.

Ob 4. popoldne se je vršilo v dvorni kapeli slovesno duhovniško opravilo. Svečanosti je prisostvoval cesar, vsi nadvojvode in nadvojvodinje, ves dvor na Dunaj došli članov cesarske rodbine, avstrijski, ogrski in skupni ministri, predsednik avstrijskega in ogrskega parlamenta z deputacijama, papežev nuncij, vsi poslaniki in zastopniki raznih vladarjev, več vojaških deputacij, številni višji državni in dvorni uradniki, generaliteta, dunajski župan, deputacije iz Budimpešte, Zagreba itd. Cela prireditev je napravila na obiskovalce svečanostno otožen vtis. Ob veliki asistenci je blagoslovil knezoškof dr. Piffli obe krsti. Po blagoslovu in ko so odšli navzoči se je zaprla cerkev. Ljudstvo samo je napravilo na povratku cesarju špalir in ga je ob velikem sožalju prisrčno pozdravljalo.

OTROCI OB KRSTI SVOJH MRTVIH STARŠEV.

Otroci pokojne prestolonasledniške dvojice so se pripeljali v petek ob pol petih iz Hlumca na Dunaj. Pripeljala jih je grofica Henrieta Chotkova. Ob pol osmih zvečer so peljali otroke v dvorno kapelo h krstam njihovih staršev. Prizor, ki se je odigral pred krstama je bil silno pretresljiv. Ko so odrgali otroke od krst svojih staršev, so padli otroci na kolena in so molili za svoje roditelje. Vsi, ki so bili zraven, so jokali. (Otroke je pri prihodu na Dunaj pozdravila velika množica, ki jim je hotela na ta način izraziti svoje sožalje.)

PREVOZ KRST NA ZAPADNI KOLODVOR.

Par minut po devetih zvečer se je pričel pogrebni izprevod iz dvornega grada na zapadni kolodvor. Otvoril je izprevod črni španski vitez. Nato sta sledila mrtvaška vozova ob špalirju dunajske garnizije, ki je stala od dvornega grada do Mariahilferce, da izkaže zadnjo čast prestolonasledniški dvojici. Na Mariahilferci je prišlo do incidenta, ki je napravil na velikanske množice ljudstva, ki so stale odkritih glav, nepopisen vtis. Tu je namreč nenadoma prispelo 120 članov najvišje avstrijske aristokracije in se vrnilo v izprevod, na čelu jim knezi Firštensbergi, princi Lobkoviči in knezi Thun-Hohensteinski, v črnih žalnih oblekah. Uvrstili so se v pogrebni izprevod neposredno za mrljškima vozovoma. Aristokracija je s tem svojim korakom ostentativno demonstrirala in obsodila nepijetno prireditev pogrebnih izprevodov, ki so jo zakrivil dvorni uradniki. Vsled tega incidenta se je izprevod malo zakasnil in ste prispeli krsti na zapadni kolodvor par minut pozneje.

Tu so se vršile ceremonije z isto priprostostjo, kakor pri prihodu na južni kolodvor. Nobenih pozdravov; po kratkih molitvah so spravili krsti v vlak, ki je par minut po enajstih ponoči oddrdal proti gradu Arštettenu. Na kolodvoru je bil navzoč novi prestolonaslednik Karel Franc Jožef in vsa generaliteta. Aristokracija je demonstrirala tudi na kolodvoru in napravila špalir, ko so peljali krsti k vlaku, da se tako zadnjič pokloni mrljški dvojici, ki je vzbujala med plemstvom visoko občudovanje in spoštovanje.

OB DONAVI

V petek ob 10:50 zvečer se je odpeljal poseben vlak z nadvojvodo Francom Ferdinandom in soprogo Sofijo Hohenberško v Veliki Pöchlarn. Vlak so spremljali ves dvor

nadvojvode in pobočnik polkovnik Bardolff. Vlak je prišel v Pöchlarn ob 12:37 zjutraj. Ko je dospel, so potisnili vlak na stranski tir. Ob pol 3. naj bi se začele ceremonije. Med tem so se zbrali črni oblaki in strahovito je začelo liti. V hudem dežju so vzeli uslužbenci pogrebnega zavoda krsti iz vagona in prenesli v črno opremljeno kolodvorsko dvorano skozi gosti špalir veteranov in ognjegasev. V čakalnici je 12 častnikov 7. ulanskega polka z golimi sabljami prevzelo častno stražo. Župnik pöchlarnski, poslanec Bauchinger, je vršil ceremonije, med tem ko je zunaj divjala nevihta ter treskalo, kakor bi streljali s topovi. Vsled hudega naliva sprevod ni mogel oditi s kolodvora.

PREKO DONAVE.

Sele ob pol 4., ko se je neurje nekoliko poglelo, so prenesli krsti na dva štirivprezna gala-voza ter ju prepeljali k Donavi. Tik ob bregu so goreli na visokih flambonih močolni plameni. Krsti so prepeljali na brodu čez Donavo na drugi breg. Goste megle so pokrivalo Donavo. Skozi gosti špalir okoliškega prebivalstva so krenili proti gradu Arštettenu, kamor so dospeli ob 5. zjutraj. Pred gradom so delali špalir nadvojvodovi gozdarji in lovci. Krsti so prenesli v župno cerkev, kjer so ju položili na katafalk. Redovniki in redovnice so molili molitve.

POGREBNI GOSTJE.

Ob 8:20 je dospel v Pöchlarn vlak, s katerim so se pripeljali k pogrebu nadvojvoda Karel Franc Jožef, njegov komorni predstojnik princ Lobkowitz, člani vojaške pisarne pokojnega nadvojvode, 3 častniki 7. ulanskega polka in nekaj drugih udeležencev pogreba. Nadvojvodo je sprejel okrajni glavar pl. Melk. Odtod se je odpeljal nadvojvoda z avtomobilom v Aršteten. Z drugim dvornim vlakom, ob 9:47, so se pripeljali k pogrebu nadvojvo-

dinja Zita, Marija Terezija, Marija Annunziata, Marija Jožefa, nadvojvoda Maksimilijan, vojvoda Albert Wirtemberški, vojvoda Miguel, vojvodinja Terezija Braganza, princ Alfonso Bourbonski, infantinja Marija deš Neves, princezinja Elizabeta Amalija, princ Louis Lichtensteinski, otroci: knez Maks Hohenberški, princesinja Sofija Hohenberška, princ Ernest Hohenberški, grof Jaroslav Thun, grofica Thunova s hčerkami, grof in grofica Schönburg-Glauchau s hčerko, grof in grofica Wuthenau, grof in grofica Hostitz s sinovi, grofica Henrieta Chotek, grof Chotek in več drugih visokih aristokratov. Z njimi se peljejo tudi baronica Rumneskirch, generalni major Wallis, soproga polkovnika Bardolff, grofica Lanjus in spremstvo.

POGREB.

Ob trideset na 11. so se pričele zadnje cerkvene ceremonije. Ob krstah so tvorili častniki 7. ulanskega polka častno stražo. Med zvonjenjem vseh zvonov so podčastniki dvignili krsti ter ju odnesli preko krasnega parka v grobnico. Na župni cerkvi je ravno zvonilo poldan, ko so se vrata grobnice zaprla.

(V Arštettenu je dospel več poročevalcev časopisov, od katerih so jih nekaj aretirali, med temi poročevalca »London-Newsa«.)

Ob 11. je bila na dvoru maša zadušnica, ki se je udeležil cesar in dvor.

Včeraj je izšlo nekako pojasnilo, iz katerega se vidi, da je imel prestolonaslednik pogreb III. dvornega razreda, kakor to določajo dvorni predpisi. Na Dunaju je zaradi tega precej veliko razburjenje in vse o tem govori. Splošno se je glede pogreba v javnosti in drugod mnogo kritiziralo. Pravi, da je kamarila hotela tako.

Danes popoldne ob 5. uri pri vsakem vremenu na dirkališču

nogometna tekma

„Libertas“ iz Reke kontra „Ilirija-Rezerva“

Predprodaja vstopnic v Česarkovi in Dolenčevi trafikih po znižanih cenah do opoldne.

Dnevne blagajne bodo odprte ob 4. uri.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Visoka pesem ljubezni.

Nadaljevanje romana »Srce in meč«.
(Dalje.)

Ivana de Pjen ni bila grešila nikoli!

V svojem pismu je klicala nekdanjega gospoda in moža, proglasila Danvilovo izdajstvo ter prosila njega, vojvodo Monmoransiškega, milosti in pomoči za Lujzo, svojo hčer.

Zarja hvaležnosti in radosti je ostala v duši starega vojvode; toda zaman je tožil svojega brata pred kraljevsko pravičnostjo, zaman ga je izzval na dvoboj, vedoč dobro, da drži v svoji oblasti Ivano in njeno hčer, zaman ju je iskal po vsem Parizu, in že se je hotel pogrezniti nazaj v noč svoje tuge, mračnejši in nesrečnejši nego kdaj — kar je stopil preden iznova vitez de Pardajan.

Le nejasno je slutil skrivnost tega mladega moža, ki je razmetaval zapreke kakor junak davno minulih dob, dokler ga ni prijel za roko in ga privedel v tajni dom, kjer je našel skrito vse svoje milo na sve-

tu — privedel ga pred oči Ivane, vojvodinje Monmoransiške.

Po sedemnajstletnem plakanju in žalovanju je napočila vendar že enkrat tolikan zaželjena ura!

Toda gorje! Kakor razžene preobilna sila soka nežni popek na veljici, tako je bila strla sreča um žene, ki je bila nekdanj njegova.

Našel jo je — a kakšno? Blazno!...

V poslednjih dneh svojega mučeništva, čuteča že smrtno rano v svojem srcu, je živela Ivana samo še ob misli:

»Umreti ne smem, dokler ne zagotovim hčerine sreče... In kakšna sreča je mogoča za revico, dokler je ne spravim pod zaščito njenega očeta?... Da, najti Franca, tudi če smatra mene še za krivo... položiti mu otroka v naročje in nato umreti v miru!...«

Ko je poprašala viteza de Pardajana in ji je odgovoril, da ji ne pove on, marveč nekdo drugi, kako je sprejel maršal njeno pismo, je vedela Ivana takoj, da je maršal čital — da Franc ve resnico. Sklenila je čaka, kaj bo.

Nič se ni zdela presenečena, ko ji je naznanil stari Pardajan, da je maršal tu.

Ni se je polastila razburjenost. Zamrmrala je samo:

»Prišel je čas, da umrem...«

Misel o smrti je že dalje časa ni hotela več zapustiti. Ni si je želela, pa tudi bala se je ni. Bila je samo podobna trdim delavcem, ki jih je tiščala robato k tlom od zore do mraka in ki mislijo pod noč samo še na spanje, da utone v njem njihova trudnost.

Pravzaprav je čutila, da že umira.

Kaj je že bilo strtega v njej? Zakaj je užgala ljubljenceva vrnitev v njeni duši samo žroč plamen, ki je ugasnil takoj? Sama ni vedela tega.

Nekaj se je lomilo v njenih prsih. In rekla si je: Evo smrti. Ura počitka je prišla!...

Krčevito je stisnila Lujzo k sebi in ji zamrmrala v uho par besed, ki so morale zadeti deklico kakor strela, zakaj zaman je skušala odgovoriti, obstala je kakor vkopana, vsa omamljena, tako da jo je moral podpreti stari Pardajan z rokami.

Ivanina neizmerna trudnost je bila tolikšna, tolikšna je bila bolna odreenelost njene misli, da niti ni zapazila, ko je padla Lujza v nezavest.

Napotila se je, misleč si:

»O, moj Franc, o Lujza, hčerka moja, torej vaju bom videla združena! Lahko bom torej umrla v vajinem naročju!... Zakaj, jaz umiram, čutim že, da gasne moja misel...«

Odprla je vrata, ki jih je pokazal Pardajan, in zagledala je Franca Monmoransiškega.

Hotela je planiti k njemu — mislila je, da mu leti naproti.

Zdelo se ji je, da jo dviga ogromna radost, kakor dviga val desko razbite ladje.

Zdelo se ji je, da kliče na glas — da vriska svojo srečo na vse grlo.

In vse to razburjenje njene duše se je omejilo zdajci na par besed... in še te je izrekla le v mislih:

»Z Bogom... Umiram...«

In vse se je utrnilo v njej.

Bila je zares kakor mrtva.

A tisto, kar je umrlo, ni bilo njeno telo...

Le njena misel je ugasnila v blaznosti, ta žena, ki je bila prenesla toliko bolečine in vzdržala toliko strašnih katastrof, ki so jo zadele po vrsti in brez prizanašanja, ta čudovita mati, ki jo je vzdrževala na njeni križevi poti zgolj misel otrokove rešitve, ta nesrečnica se je vdala, nehala se je upirati zlu v tisti minuti, ko je začutila, da je njena hči oteta in v varnih rokah. Blaznost, ki je prežala nanjo gotovo že dolgo, jo je naskočila in podjarmila.

Več nego sedemnajst let nesreče je ni moglo podreti na tla.

Toda hip radosti jo je umoril.

Ivana de Pjen je bila blazna!

Toda usmiljenje usode — ako je mogoče imenovati krutost usmiljenosti — je hotela, da je prestavila Ivano njena blaznost nazaj v prva leta

njene jasne mladosti in čiste ljubezni, v drago okolico maržanskiško, kjer je bila toliko ljubila, med cvetje, vzniklo iz njenega dekliskega srca...

Uboga Ivana!

Krivčuna zgodovina, zgodovina, ki pripoveduje z veseljem okrutnosti mogočnikov in občuduje vojaške čine vladarjev, zgodovina, preziralka bolečin skromnih in ponižnih — ta zgodovina ti je posvetila samo par takih besed.

Cvet, ki se vsuje!... Kaj je to, v primeri s pogrebom kakega kralja!

Ko se je vrnila maršalu Monmoranskiškemu zavest, se je privzdignil na kolena; ozrl se je začudeno po dvorani, kakor človek, ki se drami iz sanj. Zagledal je Ivano, ki je sedela smehljaje se v naslanjaču; obraz se ji je bil pomiril, toda — gorje! — oči so bile brez življenja.

Pred njo je klečala mlada deklica, skrivaje glavo med kolena blazne reve, ter ihtela brez glasu.

Z rahlimi, mašinalnimi kretnjami je božala Ivano mladenki zlate lase.

Opotekaje se, je pristopil Franc k tej ljubki in vendar tako tuborni skupini.

Sklonil se je k deklici in se do taknil rahlo niene rame.

Lujza je dvignila glavo.

K dogodkom v Mariboru.

Maribor, 3. julija.

Že včeraj smo poročali na kratko, da je mariborska mestna policija aretirala četrtosolca Antona Kežmana, doma iz Gaberja, okraj Brežice. Kakšni so bili motivi, ki so dali povod aretaciji, nam še do danes ni znano dovolj in v bistvu vemo samo da je bila temu povod baje »veleizdaja«.

Poznamo, vemo, kaj pomenja pri nas vse »veleizdaje« — saj smo imeli lani dva taka slučaja pred tukajšnjim c. kr. okrožnim sodiščem. Izprijen renegat vlovi kje kakšno besedo in ona zadošča njegovi bujni fantaziji in kosmatim vestim, da fabricira potem nedolžnim žrtvam na hrbet — veleizdajalce ...

Sicer je res bolje počakati na končne rezultate in to hočemo tudi storiti, kajti dejstvo, da imamo tu opravka z niti čisto 17letnim mladeničem je v to že samo po sebi popolnoma zadostno. Dvomimo, da bi bila stvar taka, kot jo slika zloznana naša »Marburgerzeitung« ki itak ne razloča več v blaznem svojem renegatskem fanatizmu — laži od resnice ...

Ne odgovarjati bi danes na vse nacionalne nemčurske ekscese podivjanega pisca v »Marbztg.« od dne 2. t. m. če bi nas k temu ne sililo prepričanje, da smo docela na milost in nemilost prodani vsakojakim dogodkom, ki jih povzroča s svojim hujškanjem v svojem revolverju dan za dan urednik Norbert Jahn. Da bi si drznili mi, »Slov. Narod« in magari tudi »Straža« ali »Sloven. Gospodar« takih ekscesov nacionalne blaznosti kot si jih dovoljuje »Marburgerca«, bi nas ne samo sproti docela zaplenili, marveč nam gotovo tudi ustavili izdajanje naših slovenskih listov.

V Mariboru pa sede kot cenzorji pri c. kr. državnem pravdniku kar trije gg. držav. pravdniki, imamo cenzuro pri tukajšnjem c. kr. okr. glavarstvu, a vseeno se postavljajo vsi ti gg. cenzorji na čudno stališče.

Mariborsko c. kr. okrož. sodišče in c. kr. okr. glavarstvo sta radi gori navedenega na najlepši poti, da ne izgubi le vsega zaupanja vanjo vsa slovenska, marveč tudi nemška javnost po pretežni večini.

Saj padajo dan za dnevom vedno ostreje in vedno glasneje baš iz ust treznih Nemcev obsodbe proti ščuvanju in hujškanju »Marburgerca«.

A najlepše je pač, če očita ona »Marbztg.« ki sama in v spremstvu svojih krušnih očetov vzgaja v nemški mladini duh Velike Nemčije, očita nam, da vzgajamo in rujemo proti državi. Na dan z dokazi! Nesramnost najvišje mere je tudi trditev, da delamo proti slov. profesorjem! Nimamo svojstev »Marbztg.« ki se postavljata na stališče, da mora nemška študentka le ker je nemška, tudi če je njeno znanje 0 dobiti prvi red in, da se mora če se to ne zgodi, radi ene same nemške študentke iz gorajšnjega vzroka takoj — premestiti njenega profesorja, ki je slučajno Slovenec. »Marbztg.« naj bo lepo tiho in se naj raje spomni one svoje blamaže, saj so se takrat proti njej spuntale celo — nemške dijakinje. Dalje naj se spomni zadnjega svojega napada na sivolasnega profesorja

L. na tukajšnjem c. kr. moškem učiteljsku! Duševna plitvost in surovost prve vrste so te gonje v »Marburger Zeitung« in grozno, grozno žalosten znak nivoja nemške kulture mariborskih talni Nemcev, kojim take nacionalne blaznosti služijo kot dušna hrana in politična direktiva! ...

Vrhunec renegatske poblazenosti »Marbztg.« pa so tudi vsi izpadi proti nam mariborskim Slovincem, z ozirom na zadne dni. Imeli smo v Rušah svojo sokolsko slavnost. Da, in vladalo je na njej splošno in veselo razpoloženje. O atentatu smo tamkaj zvedeli pozno v noč tik pred polnočnimi vlaki, spotoma na postajo. Niti eden pa ni bil, ki bi bil verjel v atentat. Vse je mislilo na nemčursko finto. Šele v Mariboru smo se o nasprotnem prepričali. En uspeh pa je bil: da je zavladala depresija v vseh, baš zato, ker se ni vedelo, odkod ta vest izvira ... In ko smo prišli v Maribor, takrat je zavladala v nas nepopisna osuplost. Vse se je spogledovalo in postajalo resno ... A naši nemški »patriotje«? Ti so z vso določenostjo že popoldne zvedeli potom posebnih izdaj listov kaj se je zgodilo. V Ljudskem vrtu je imelo »olepševalno društvo« veselico. »Marbztg.« piše, da jo je posetilo 5000 ljudi. Ko se je za atentat zvedeli, so odšli samo oficirji, ostali pa so vsi drugi. Pilo, rajalo in razsajalo se je še dalje in o polnočeh so pokale proti nebu — žarne rakete.

Falotska renegatska duša namigava v »Marbztg.«, da se je med nami šele ob zaznanju atentata prav razigralo razpoloženje. Človek, ki kaj takega piše, ne zasluži drugega, kot da se ga javno nazove šufta.

Tim bolj si to psovko zasluži, ker lastni greh podkujuje drugim, renegat — nam Slovincem. Škoda, da človek oni »nemški« v Ljudskem vrtu dne 28. m. m. zbrani množici ni mogel videti v srce in dušo, slišati njeno misel! Kaj bi bil videl in kaj bi bil slišal? Gospod Jahn: Odgovorite vsaj enkrat odkritosrčno, saj veste — da konfiscirani ne boste!

Eno zadoščenje, če ravno majhno, imamo v teh dneh žalostnega preganjanja: Da stoji tudi vsa poštena, po rodu nemška javnost odločno proti hujškanjem v »Marburger Zeitung«. In tako je prav!

Slovenska zemlja.

DOPIS Z DEŽELE.

»Naš sovražnik.« Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« svoj uvodni članek, v katerem sramoti Srbe ter stavi za grozni sarajevski zločin celokupni srbski narod odgovoren. Mi sicer nismo dolžni raziskovati, kdo je zakrivil grozni zločin, ki ga najstrožje obsojamo, vendar pa moramo grajati nesmisel »Slovenčevega« dopisa, kateremu je grozen zločin kakor dobrodošel pripomoček, da udriha po slovenskih naprednjakih ter jih stavi skupno s Srbi za veleizdajalce. Da bi bil njegov dopis popolniji, koplji v njem laž vrhu laži, tako, da je nemogoče si misliti, da tako piše krščansko glasilo, ki hoče na ta način služiti državi, da druge državljane zapostavlja. To pribijemo v vednost »Slovenca« s pripombo, da ne zatre naprednjakov, tudi če se še takih pripomočkov poslužuje. Take laži morejo imeti le slabe posledice in

tudi klerikalci od njih ne bodo imeli dobička, kajti krivica rodi odpor. Isto velja glede ubogih Bolgarov v Macedoniji, Orčiji in Rumuniji, ki jih ni Srbija neusmiljeno prodala dednim nasprotnikom Slovanstva — kakor laže »Slovenec« — ampak so si sami nakopali pogubo. — Mi pravimo: Naš sovražnik je tudi sovrážnik države; kdor hujška proti državi, ta dela državi slabo uslugo. Tako razumemo to mi po deželi in v svoji zvestobi do države odklanjamo »Slovenčev« hujskanje.

»SLAVEC« V ŠKOFJI LOKI.

Dne 28. junija je posetilo pevsko društvo »Slavec« naše mesto. Že zgodnje jutro je kazalo lepo vreme in s tem privedlo izletnike tem bolj, katerim se je pridružilo tudi nekaj ljubljanskega občinstva. Taki popoldne že smo opazili mnogo kolezarjev iz Ljubljane kakor tudi iz bližnjih Kranja. Nato pa so prišli ob določeni uri vrle pevke in pevci zgoraj omenjenega društva ter se podali na primerno okrašen veselični prostor, kjer se je takoj razvila prijetna zabava. Neumorne gospodične so poprijele za svoje košarice ter se napotile na delo. Občinstva se je zbiralo vedno več, tako da je bilo ob 6. uri že vse navzoče. Vrsto zabav je otvoril »Slavec« s krasnim petjem pod vodstvom spretnega pevovodje g. Ravnika. Med odmorom pa je pridno svirala domača godba g. Sadarja. V bližnji dvorani pa se je razveseljevala mladina na plesu ob zvokih harmonike. Šaljivi dobitki tombole so vsestransko ugajali ter s tem kolikorotko pripomogli k prijetni zabavi. Vrhunec pa so tvorili »albanski papagaji« ter so pri licitaciji dosegli za njih redkost ne preveliko vsoto 20 K.

S tem je bila veselica zaključena in želeli bi bilo, da nas to društvo še večkrat poseti.

IZ ZAGORJA NA PIVKI.

Dolgo časa niso prišli naši ljubki klerikalci do sapa. Dolgo časa so študirali, ali je res 38 več, kakor 138 in sam »Domoljub« in »Slovenec« sta jima ob izidu volitev dokazala, da je to res. Šele v zadnjih dveh številkah »Domoljuba« se oglašajo zopet »gospod kmet« v črni suknji iz »Koniškega repa«, ter poje zopet pesmi o »zagorskih liberalcih«. V eni prejšnjih števil listu pravi, da se bahamo, da imamo v občini 28% naklade, a da se ni storilo prav nič v Zagorju. Se li ni zidala šola, se li ni popravil farovž, da zamore v njem stanovati g. kmet, se ni sezidal vodnjak? Kaj se je storilo v Kuežaku, kamor hodite Vi tajnikovat in kjer imajo 100 % več naklad ko mi? Te naklade Vas zelo v oči bodejo, radi bi Vi seveda storili v občini na račun naklad; kakor sami pravite: društveni dom in vruga vedj še kaj. Le pobrižite se za cerkev in stolp, da ne bo prišlo okr. glavarstvo, ter cerkev zaradi nevarnosti zaprlo, ker stolp je že tako slab, da se bo porušil! Seveda je pumpa v farovžu bolj potrebna. V zadnji številki »Domoljuba« napadate zopet naše vrlo »gasilno društvo«, češ, kje je bilo o Velikinoči, da se ni udeležilo procesije. Ali mislite, da smo res tako kratke pameti; ali Vam ni prav, da nismo spravili med svet, kakšne neumnosti ste uganjali s cerkvenimi zadevami o »Veliki noči«. Ali ste pozabili, da na »veliki petek«, ko niti

postne pridige niste imeli, ni bilo pri večernih molitvah niti sveč v cerkvi prižganih? Ne veste, da letos »zagorskih zvonov« niti iz Rima ni bilo! Ale ne veste, da ste s svojo brezobzirnostjo vsvo faro tako zmešali, da nihče intsi vedel ni ali bo procesija ali ne in da so bili namenjeni ljudje nesti blagoslove v Knežak. In sedaj natolcujete liberalce. Mislite, da smo liberalci kamen, katerega boste brcnili, kadar in kamor boste hoteli? Sramota! Res je bila črna zastava napravljena, a visela bi na farovžu v znamenje, da je tam umrla že vsa pamet in resnica. — Fantom se zopet nekaj laskate, no ne bo nič — prevroča kaša! Te ste vi z vednim napadanjem že popolnoma od sebe odrinili. To so naše vrste, na katere smo ponosni! In oni se sami komandirajo. Saj so vam dali vendar zadostno odločno vedeti, da Vas ne marajo, ko ste jim obljubljali 5 K — ako Vas vzamemo v »fantovski klub«, a so Vas zavrnili, ker so vedeli, kaj namerjate. Naznanjate ustanovitev »izobraževalnega društva«. Zadnji čas je že, da se izobrazite kaj med saboj, le dvomimo nad uspehom.

IZ ŠMARJ NA GORIŠKEM.

Civilna poroka. Kakor slišimo praviti, se v neki vaši naše občine nekaj lepega kuha — čas je, da se že enkrat skuha in vsaj v enem slučaju, če ne še drugod. Bliska od več strani, pohlevnega dežja ne bo, mogoče, da pride grom in strela.

Pred dnevi je praznoval nekdo zaroko, h kateri sta prišla dva orožnika, pred sodiščem v Ajdovščini pa je bil govor glede dote; no, in kakor slišimo, bo končno šele v Gorici poroka. Toliko v naznanilo, da se ne bo skušalo kaj pomašiti; sicer pa že vemo, da ptiček rad poje še v svoji starosti zaljubljene pesmice. Povemo že sedaj, da bodo na straži in tudi »Dan« bo posvetil v te temne kote.

Štajersko.

Varujte se špirov! Dogodki zadnjih dni imajo v svojem spremstvu to, kar je bilo pričakovati: Skrajno poostreitev narodne napetosti. Ne bilo bi tega treba, a naši preljubi nemški sodržavljeni že skrbje za to, da se razpali tleča žrjavica. Da sami prikrivajo svoje grehe, obdajajo še vsa naša slovenska javnost z krdeli vohunov in ovaduhov. V Mariboru, Ptiju, Celju in drugih mestih ter trgih se pojavljajo doslej nepoznani individui. Iščejo slovenske, narodne družbe in v pogovorih krenejo radi na državno politična tla. Zabavljajo čez obstoječi sistem — a gorje Slovincu, ki bi se samo izpozabil, pritrjevati njihovim izvajanjem Svest si je lahko, da bo že istega ali vsaj naslednjega dne zaprt — v rokah državnega pravdnika. Sorojaki! Varujte se tuje družbe, varujte se človeka, kojega ne poznate že leta in leta in mu vaš pogled ne sega v dno srca! In še potem: Ne govorite ničesar kolikaj in čeprav samo navidezno kočljivega — kajti »stene imajo ušesa in drevesa očesa.« Če pride k vam tak vohun izognite se ga, obrnite mu hrbet, ne dajte se zavesti v pogovor!

Patrona na mariborski postaji. Na drugem mestu smo poročali, da je v pondeljek jutraj, ko so na mariborskem kolodvoru čakali Sokoli, eksplodirala patrona, ki je bila na tir položena. To vest moramo v to-

liko popraviti, da ni bila vojaška patrona marveč allarm patrona, kot jih imajo železničarji za nesreče na progi, da ž njimi alarmirajo po istem tiru nasproti prihajajoče vlake. Kdor tako patrono pozna, ve, da zahteva posebno znanje, kako se jo mora pritrčiti. Že preje smo dejali, da je vse skupaj najbrže delo kakšnega nemškutarskega železničarja. Sokol naj bi pod osvetljenim peronom podložil patrono! Tudi če bi jo imel priliko položiti neopazeno, bi je ne znal pritrčiti. Renegatska blaznost je tu se zopet poslužila infamnega sredstva. Htelo se je alarmirati brzovlak nadvojvode Franca Salvatoria in krivdo zvrniti na — Sokole! Najbolje bi bilo razpisati večjo nagrado za onega, ki bi znal javiti onega falota, ki se je dal izrabljati v ta namen.

Mariborski restavrador juž. kolodvora je v nedeljo dne 28. m. m. imel lep skupec. Mož se je obnašal sicer uljudno, vendar pravijo danes nemčurji, da so Sokoli na peronu in v restavraciji zbijali in razsajali. G. Felinger naj si zapomni, da je za take laži in potvarjanja odgovoren on kot podjetnik-obrtnik. Upamo, da bo stvar obrazložil kot je potrebno. V prihodnje bi se mu drugače znalo pripetiti, da mu bo na tak dan manj: kolo okroglo 150 gostov najmanj. Ne pustimo, da bi se nas blatilo po nepotrebnem tam, koder vemo, da damo na stotine izkupička.

»Sloven. Gospodar« defa sam sebi zaupnice. Slovenski klerikalci še sedaj niso prespali mačka od zadnje porotne obravnave. Z naravnost občudovanja vredno virtuoznostjo si fabricirajo v uredništvih »Straže« in »Sloven. Gospodarja« zaupnice. Tle ljudje še vedno računajo na to, da je slovenski kmet kakor neskončno udarjen, da bi ne videl, da je bila 20. m. m. obsojena skrajna vsa klerikalna politika. Samoj jud in pa tisti, ki se zaveda svoje krivde se vedno zagovarjajo in hvalijo! Klerikalcem postaja njihova gonja proti Fr. Robleku, ki je zanje tako klaverno končala, vedno mičnejša, zato pa se perejo. Ampak — kdor je črn, ne more postati več bel. Klerikalci so se sami počrnili in oprati se več ne morejo.

Vse dela norca iz dr. Lampeta, ker je napolnil »Dan« s popravki, v katere itak niko ne verjame. Dobili smo tudi par receptov, kako bi se najlaže skuriralo dr. Lampeta od njegove popravkarske bolezni. Zali bože so tile recepti taki, da jih radi državnega pravdnika ne smemo pripisati. Ampak lepo bi bilo, če bi srečal dr. Lampe enkrat enega teli-le naših dohtarjev. To bi se mu tudi-le.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Soštanju priredi običajni kres na predvečer godu slovenskih blagovestnikov Sv. Cirila in Metoda na prijaznem griču Vrhovniku. Na gorah zažare kresovi ... Naj zagore tudi v srcih ognji čiste, velike ljubezni do domovine!

Štoštanjski Sokol priredi domač nastop z gorečimi kiji, katerega izvajajo šestorica članov in članic, v nedeljo dne 5. julija 1914 ob 8. uri zv. na prostranem dvorišču krasno adaptiranega grada g. notarja Kolška. Prireditelj je združen s koncertom domačega salonskega orkestra. Vabimo zlasti bližnje sosede v prijazne graščinske prostore, kjer je skrbljivo tudi za izborni postrežbo. Na zdar!

Štoštanjski Sokol priredi dne 26. julija 1914 javno telovadbo in prosi, da se vsa bratska društva na to pri-

Dalje v prilogi.

Kontrolor Škrobar

Roman. Spisal dr. Alojzij Kraigher. 2 zvezka. Str. 307+336. Založil L. Schwentner v Ljubljani; broš. K 8, vez. 10 K.

Že pred več meseci se nam je obetal Kraigherjev roman »Kontrolor Škrobar«. Oni, ki so se bili razvneli ob »Soljki« in razgrelji svojo kri, da jim je kapljala v posodo prijetnih čustev, so gotovo nestrpno čakali na novo Kraigherjevo delo, zakaj prepričani so bili, da jim ponudi zopet kaj podobnega. Zdjaj roman »Škrobar« — dve debeli knjigi — leži pred nami; priznanje gre Škrobarjem in Severjem, da so imeli s spisovanjem svojega tako obširnega dnevnika toliko neverjetne strpljivosti. Roman naj bi bil baje nekaj pendant, nekaj protitutež in odgovor Bartschevemu »Das deutsche Leid« — ogledalo slovenske boli. Med gotovimi osebam, ki je dvignil ta »izvanredni literarni pojav« nekoliko prahu, a zrak se bo kmalu izčistil.

Mnenja o vrednosti romana se silno križajo. Ena struja je izrekla — umevno! — svojo popolnoma uničujočo sodbo, dočim je morala druga struja braniti svojega človeka, dasi s hvalo tudi ni bila preradodarna. Eno pa stoji pribito in to ostane, da smo navajeni pri Kraigherju že od »Drame na travniku« sem lepega jezika. Tako tudi v »Škrobarju«. — Če bi bila vsa vsebina in vsa kompozici-

cija romana pod ničlo, tedaj nam ostane še njegova dikcija, ki jo moramo naravnost občudovati, in to je mnogo. Morda se ne motim, če rečem, da Kraigher med sodobnimi slovenskimi pisatelji nima vrstnika, ki bi imel ljudski jezik tako v oblasti kakor on, pač Funtek in Župančič v vezani besedi, dočim je Cankarjev slog slovenska publika že preživela.

Ko je izšla »Soljka«, so si šepetali hudobni jeziki, da je pisana popolnoma in Cankarjem žanru in da je imel Kraigher — takrat še skoro začetnik — svojega mojstra poleg »Škrobar« je izpričal, da je učenec prekosil svojega mojstra — Kraigherjev mojster je bila ljudska govornica: dober posluš in marljivo opazovanje. Kratki, odsekani stavki, kakor se podajo dramatskim delom, brez posebnega liričnega lišpa, ko da bi poslušal preprostega človeka, pristnega slovenskega sina Slovenskih Goric. Tuintam najdemo par lokalizmov a la »pje« itd., ki bi bili lahko izostali, ker jih marsikateri Kranjc in Primorec ne bo razumel, sicer pa dobro služijo za karakteristiko govorice osebe.

Dejanje se vrši v slovenskih Goricah; v romanu so vse pokrajine tako točno fotografirane, da ne izdamo nobene skrivnosti, če povemo, da se odigrava pretežna večina dejanj v Št. Lenartu in njegovi okolici. Od Spielfelda doli do Pragerskega, od Maribora pa skoro tja noter do

ogrske meje — to so klasična slovenska tla, pristna slovenska zemlja, ki nam je dala može velikane, s katerimi se lahko ponašamo pred vsem kulturnim svetom. Kako naj bi jih bila dala baš Slovincem, če bi ne bila slovenska!

Tla so in ostanejo slovenska, toda tuji živeli pritiska z vso silo, ker ve, da je to lep in rodovit kos zemlje. — Bogati »Schulvereine«, še premožnejša »Südmärkte« in milijonski Roseggerjev sklad — vse je na delu in gradi vsenemstvu cesto doli na jug proti morju, kjer je naša bodočnost in glavni pogoj našega življenja. Judeževi groši, udobne koncesije, slavni nemški malik Bismarck — pri nas pa revščina in slab glas o »bindišarjih« — kdo ve povedati, kje ni propal, kje ni Efijsalov! In tako rastejo in rastejo Škrobarji, kakor gobe ob deževnem vremenu. Vsi povprek, moški in ženske — tele poslednje morda še bolj. Ko mislimo, da imamo opravka s trdo slovensko korenino, pa nas tolčejo po zobeh proklete grablje, sklepajo z nami kompromise potuhnjeno in hinavski Škrobarji. — In če gre človek preko Slovenskih Goric, pa ima v sebi še nekaj narodnega čuta, začne res obupavati. Poglej sem, ozri se tja — skoro vsi do zadnjega hočejo biti Nemci, a ker jim to brani slovenska kri, so pa nemškutarji. Oče nemškutar, žena se je vrgla po možu, deca poseca »šulverajnsko« šolo, de-

kle se sramuje slovenščine, ker je baje ne obvlada zadostno, mladenič je besna poturica, ker kaže tako bolje. Seveda so tu misljeni takozvani srednji sloji s polovičarsko naobrazbo, s šibkim značajem. Vsi ti ljudje ne pomislijo, nikomur ni na brigi, da presajajo svoji lastni posesti mejnike — kam? — na obrežje Adrije. — Vset e za narod tako tragične momente nam je predstavil pisatelj v pretresljivih besedah, pri čemer se je posluževal raznih veselic, prilik in ljudskih običajev. Podal nam je niz narodnih seg in navad iz Slovenskih Goric ter si je tako pridobil zaslug tudi v narodopisnem oziru.

Šel je in je vrgel v tempelj trideset srebrnikov, za katere je bil izdal Gospoda, nato pa se je obesil na najbližjem drevesu. — Škrobar je po zni potomec Iskarijotov. Pil je, pel in bil vedno židane volje. Žensk mu ni bilo nikoli dovolj, noči so mu bile vedno prekratke, in logično je, da tak človek, ki se ga ne vidi skoro nikoli treznega, tak človek, ki se ga ne vidi skoro nikoli treznega, tak človek, ki stiče pod slehnim oknom in je razuzdan do skrajnosti, nima časa, da bi dal živeti svojemu značaju, še posebej pa v njem nima prostora narodna zavest. V dobi volilne agitacije, ko je šlo za velevažno narodno postojanko, je omahoval in se ni mogel odločiti, dasi je imel dovolj moralne opore. Njegov glas je bil za slovensko stvar merodajen in

on — ošobito kot Filipinij ljubimec — odločen. Slovenci so se nanj zanesli, toda tik pred volitvami se je dal pregovoriti od svojega nemškutarskega šefa, in vse dr. Žiškovo ter dr. Črnkovo delo je padlo v vodo. Izdajalstvo je pomaglo Nemcem do zmage in vihte nad Slovenci politični bič še danes. Pa Škrobar-izdajalec ni imel sreče. Ognil se ga je vsak pošten človek, vse ga je gledalo pisano in mu očitalo izdajstvo; končno je pritisnila še njegova lastna vest. V sebi je čutil narodni greh, ki se ne da izbrisati, na njem je bila amazana pega kakor javno znamenje, da se ga naj zasramuje in zaničuje. Premislil je svoj čin, zavedel se je, kaj je storil, preveč ga je bolelo izdajstvo, a pomagati si ni mogel. In storil je sklep. Odpovedal se je pijaci, žen-skam — sploh življenju, ki mu je dalo toliko lepih trenutkov in mu ponudilo vse, kar si je zaželel. Temu življenju, obupu in sramoti je hotel ubežati, in pognal je vase — strel. Z življenjem je plačal življenje, smrt mu je bila pokora za izdajstvo. Razgovor v gostilnici in tale tragični moment je opisan vrlo živo in me skoro spominja na Askerčevega »Iskariota«: »O, Juda, kje so srebrniki?« — To bi bila ena stran romana, ki zasluži vso pohvalo. S tega vidika vsebuje knjiga mnogo vzgojevalne sile in bi jo bilo treba ponuditi vsem Škrobarjem, vsem narodnim mladenčem.

(Konec jutri.)

reditev ozirajo. Na naš sokolski dan vsi v Soštanju!

Ptuj. (Lep brat.) Posestniška sinova Martin in Blaž Predikaka sta se pred dnevi v Cirkovcah pri posestniku Drevenšku za šalo ruvala. Nakrat pa je iz šale nastala resnica in v svoji divjosti je Martin svojega brata dvakrat smrtno nevarno v leva drsa zabodel. Martina so zaprli.

Ljutomer. 29. junija je porodila nezakonska kontoristinja M. Stampfer hčerko. Dete je takoj skrila v neko škaflo in to je potem utaknila v predal svoje omare, koder je našel škaflo in dete neki uslužbenec. Ko so Stampferjevo prijeli, je zločin priznala, priznala pa tudi še, da je žele lani junija tudi poroditi in imela dete, ki je je umorila, skrito na istem prostoru kot drugo in da je truplo lani rojenega otroka šele sedaj, pred tremi tedni vzela iz omare in sežgala. Grozno, kakšna je morala nekaterih!

Maribor. (Domač človek.) V takozvanem »Scherbaumhofu« staneje veleposestnica T. Suppanz. Od 6. junija naprej je bila v Mariborju, služinčad pa na posestvu v Marbergu. Ko se je t. dni vrnila, se ji je v stanovanju nudil vseprej kot vesel prizor. Omare so bile vlomljene, perilo, dragocenosti itd. pa pokradene. Mnogo srebrne posode je ležalo v rjuhe zavite po tleh. Tat je vse pripravil, da bi mu bilo priročno, kadar se vrne. In, da ne manjka humorja: tat se je celo posluževal ene postelje in spal v noči v stanovanju veleposestnice, v njeni postelji... Če se bo zopet vrnil k sladkemu počitku, doslej še ni znano.

Goriško.

Tako je prav! Vse slovensko časopisje brez razlike se je ogorčeno izrazilo proti pisanju glasila goriških laških klerikalcev. Kakor znano, je »L'Ecco del Litorale« organ prosta Faiduttija, kateremu je usoda slučajno podelila tudi mesto deželnega glavarja, katero zlorablja za visoki duhovnik katoliške cerkve v svoje ostanke klerikalne namene. Nas veseli, da se je tudi toplot zavzelo goriško slovensko časopisje za našo čast in naše pravice, katere bomo kot jugoslovanski narod branili tako na Goriškem, kakor v drugih jugoslovanskih kronovinah. Nas nikakor ne plašijo demonstracije in prelivanje krvi podivjanih klerikalcev na našem jugu. Naša vest je čista, naše delo sveto!

»Novi Čas« v družbi klerikalnih divjakov roparjev in požigalcev. Novotrujarski klerikalni »Novi Čas«, glasilo goriškega nadškofa odobruje

divjanje, ropanje, požig in umore klerikalne bande na Hrvatskem, Bosni in Hercegovini. Kakšno veselje izrazuje ta hiperkatoliški listič nad prelivanjem krvi nedolžnega srbskega ljudstva! Vsem se gnusijo to nesramno početje hrvaških klerikalcev in se ga obsoja od vlade na Dunaju pa do zadnjega poštenega človeka. Le naši klerikalci ga odobrujejo, ker bi oni radi pobijali, požigali in ropali ter s tem izkazali svojo žalost nad atentatom. Sramota za naš jugoslovanski narod, ki je v ogromni večini zvesto udan habsburški dinastiji, da se najdejo take propalice, ki po vzgledu divjih afriških rodov izkazujejo svojo žalost z zločinstvi! S temi ljudmi, se zaradi patriotizma ne bomo prepirali.

Gorica. V petek popoldne so zvonili v vseh cerkvah, po ulicah so bile prižigani svetilniki, odeti v žalni flor. Črno odeto mesto je prevečala tiha žalost, katero je povečalo še oblačno nebo.

Trupla v Soči ponesrečenega dijaka Delchina vključ v vsestranskemu iskanju še niso našli.

Glede preprečenega samomora neke nedorasle deklice sporočamo, da se je vest prehitro razširila. Nekaj resnice je bilo, drugo so pa seveda gostobesedni ljudje samovoljno razširili.

Beseda na pravem mestu! V »Dnevu« od četrtega smo opozorili merodajne kroge, da zahajajo c. kr. avstrijski častniki v kavarno »Teatro« v Gorici, kljub temu, da vodstvo gledališča ni izobesilo žalne zastave, že isti dan zvečer se je pokazala črna zastava na laškem gledališču. Informirali smo se o tem in smo zvedeli, da je bila, naša beseda na pravem mestu. Torej vendar.

Dvomisliva vest? Po Gorici se govori, da so aretirali nekega laškega fanatika, ki je hotel uprizoriti protislovenske izgrede v Gorici. Mogoče je že, samo če je res! Za vsak slučaj, upamo, da policijska oblast ukrene potrebno, da se v tem žalostnem času, kaj takega ne zgodi!

Dnevno.

Roman »Skrivnost Rumene sobe« bo izhajal v »Dnevu« vsako nedeljo. Roman je eden izmed najboljših kriminalističnih romanov znanega francoskega pisatelja Gastona Lerouxa. Dejanje romana je nenavadno napeto. Bralci bodo sledili jedrnatim izjavam v neštivilne pasti, v zasade, v slepe izhode; drugi bodo zopet ekskluzivno veselje videti izvršeno divno zadošč, ki je sami niso mogli rešiti; vsi pa bodo z vro-

čično nestrpnostjo pričakovali nadaljevanj v prihodnjih nedeljskih številkih »Dneva«.

Pravilno shvačanje. Več namenov so zasledovali klerikalci in frankovci v Zagrebu in Sarajevu, (tukaj so se jim pridružili tudi Turki) pri razbijanju in ropanju srbskih trgovin in hiš privatnikov. Eden glavnih namenov je pa bil, da bi s tem izzvali pri Srbih neozdravljivo sovraštvo do vsega kar je hrvaško. Nepremostljiv prepad bi hoteli ustvariti med Hrvatji in Srbi in ravno to se jim ni posrečilo. Do sedaj niti eden srbski list ni napadel radi sarajevskih in zagrebških vandalizmov Hrvatov kot takih, temveč se vsi brez izjeme obračajo na edini pravi naslov: na klerikalce in na frankovce. Hrvatsko narodno časopisje z velikim zadoščenjem kontrastira to dejstvo, klerikalci in frankovci so pa jezni in besni še bolj — pa sedaj samo po svojem časopisju, ker razbijati ne smejo več.

Dokaz grozne podivjanosti je zahteval furtivašev, češ da morajo Principa javno obglaviti, da bo ljudstvo to videlo in da se pomiri, ko bo videlo zadoščenje pravici. V deželi, kjer velja: glavo za glavo, zob za zob, bi se baje moralo tako postopati kakor v srednjem veku.

V Bosni je več strank. V saborski večini se nahaja tudi del Srbov pod vodstvom Dr. Dimovića. Te Srbe se imenuje navadno »zmerne«, ker so za pozitivno politiko in se ne bojijo kompromisov, ki so neobhodno potrebni v Bosni za stranko, ki hoče sodelovati pri upravi dežele. Radi klerikalno-frankovsko-turških vandalizmov je pa ta stranka deželnemu šefu Potioreku odločno izjavila, da vlade ne bo več podpirala dokler se nedolžno preganjanim Srbom ne bo dala odškodnina za vso ogromno škodo, ki so jo pretrpeli. Omenjamo to radi tega, ker Slovenci nimamo take stranke, ki bi znala tako moško nastopiti za narodne pravice in koristi. Kaka razlika med temi vladnimi Srbi in med slovenskimi klerikalci, ki pravijo, da niso vladni.

Uspehi avstrijske politike na Balkanu. Vsi, ki se le kolikor toliko zanimajo za gospodarska vprašanja vedo, kako velikega pomena je uvoz srbskega govejega mesa v Avstrijo, da se vsaj malo oblaži neprimerna draginja živil. Toda pametna avstrijska politika je na vse mogoče načine ovirala ta uvoz, tako da je razvoljila nazadnje tudi srbske velikoizvoznike, ki so se naveličali vednih škian. Posledice se že poznajo. Dasi je zaključen med Srbijo

in Avstrijo dokaj dovoljen, vendar je izvoz primeroma jako neznačen. V prvih petih mesecih tekočega leta se je pripeljalo v Avstrijo namreč samo 3500 pitanih volov. Toda sedaj ko je Srbiji odprta preko Soluna pot na morje se bo ta izvoz še mnogo bolj znižal. Srbski velikoizvozniki so namreč sklenili z Italijo pogodbo, po kateri bodo ti zalagali Tripolitanijsko govejevo meso. Za prvih pet mesecev so se zavezali ti izvozniki, da prepeljejo preko Soluna v Tripolitanijsko 10.000 pitanih volov. Sedaj se vrše pogajanja med srbskimi izvozniki in italijansko vlado za izvoz prašičjega mesa in živih prašičev. Tako se bo po modrosti avstrijskega Berchtolda zgodilo, da Srbija ne bo izvažala niti enega repa več v Avstrijo, ki si bo morda zopet pomagala z Argentinijsko! Ali pa namerava morda sedaj Berchtold uvažati albanske kozle, mesto srbskih pitanih volov? Kakor se vidi teknejo temu gospodu kozli jako dobro!

Iz Gradca se nam piše: Včasih se človeku zdi, da sam Bog poseže s svojo močeno roko med ljudi: Kdor je šnišal v Gradcu odobravanje zaradi razbijanja v Sarajevu in Zagrebu, ta je strmel. V petek ob 5. pa se je nebo zamračilo in vsula se je toča, ki je v eni uri pol metra visoko zasula ulice. Gračani so kar strmeli, ko so gledali to razbijanje.

»Krivica, ki vpije do neba!« Na nekem ženskem učiteljsku, se gode take stvari, ki bi ne bile mogoče, ako bi bilo vse prav. Učenke c. kr. vladnice in druge so se pridno učile celo leto za vsprejemni izpit na učiteljske. Prišel je dan izpita. Učenke so se sešle v razredih. Naloge so precej dobro izpadle. Ustmeno je šlo slabše. Sicer pa, so nekatere učenke odgovarjale tako, da je bilo vesele! Pa kaj pomaga to. Biti morajo priporočene. Saj je rekel gos. ravnatelj: »Sprejememo le tiste, ki so dobro priporočene na pr. od grofov, baronov, profesorjev itd., četudi malo znajo, samo priporočene morajo biti in pa, bogate.« Za druge se niti ne zmenijo. Ali se niso tudi te učile kot druge? Kaj? Kako se je izrazil nekoč gospod ravnatelj: »Reve naj gredo kuhat, šivat, posodo pomivati i. dr.« Kam vodijo take razmere? — Kam naj gredo sedaj one, ki so »klovnile« ali kuhat, šivat, ali kam drugam? V drugem pomenu besede; te niso bile priporočene. Sprejete so bile tudi take, ki niso nič znale. To so same povedale. Gospod ravnatelj kaj ste rekli neki gojenki: »Sprejememo Vas le radi tega, ker ste fino pripravljene, sicer bomo videli do

novega leta.« (Ime te gojenke na razpolago!) One pa, katere so znale, naj gredo domov! Vprašam Vas gos. ravnatelj: »Ali je to pravica? Ne! To je krivica!! Dovolj!«

Nekdo za več.

Na Jesenicah. — Člani slov. gledališča v Trstu priredijo v nedeljo dne 5. julija t. l. na Jesenicah na vrtu gostilne Klinar zabavni večer, z bogato izbranim sporedom. Da je spored res dobro izbran pokazala so razna gostovanja tekom naše turnee. Upamo, da bo slavno jeseniško občinstvo vedelo ceniti požrtvovalnost in trud, s katerim smo se podali na turnee, ter se polnoštevno udeležilo predstave. Saj je to mučna in trda pot slovenskega umetnika. K obilni udeležbi vabijo člani trž. slov. gledališča.

Gledališke predstave članov deželnega gledališča pod vodstvom A. Danila v Kamniku in Domžalah, so se radi splošnega žalovanja odgodile.

Umrli je v Kranju včeraj popoldne ob štirih gospod Andrej Kmet, nadučitelj v pokoji. Služboval je v Voklem, Tržiču in Cerklah. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob petih. Narodnemu in značajnemu možu bodi lahka zemlja domača!

Triglavski dom na Kredarici (2515 m) se je tudi že 28. junija otvoril; ker sta bila zaporedoma dva praznika, šlo je na Triglav veliko turistov, ki so tudi posetili Triglavski Dom. Ta je sploh najvišja oskrbovana planinska postojanka v vzhodnih Alpah. Ker leži le pichlo uro pod vrhom Triglava ter se tukaj shajajo vse triglavske poti in je razgled odprt na vse strani, je Triglavski Dom najbolj priljubljeno planinsko zavetišče v naših Alpah. Zato je pač častna dolžnost vsakega slovenskega planinca, da poseti ob svojih izletih tudi Triglavski Dom. Strogo obsojati pa je one drzne in brezobzirne ljudi, ki prihajajo po zimni proti tozadevnim društvenim predpisom ter celo brez vodnikov na to najhujšemu mrazu in viharju izpostavljeni zavetišče. Preteklo zimo so taki ljudje vlomili vrata, ponesnažili kočo, na ostuden način ponesnažili eno posteljo in uporabili gostoljubno zavetje brez plačila in brez najmanjše zahvale. Tako ne delajo pošteni izletniki in znanprej se bo vsak tak slučaj z vso strogostjo zasledoval in izročil kazenskemu sodišču.

Dragotin Rudenšek, iz Kopra, je poslal K 2 za družbo sv. Cirila in Metoda, o priliki proslavitve slovenskih blagovestnikov.

Skrivnost „rumene sobe“.

Izredni doživljaji Jožeta Rouletabilla.

(Le Mystère de la Chambre jaune.) Francoski spisal Gaston Leroux. Prevel J. B.

I.

Kje se začne nerazumevanje?

Ginjen sem skoraj, ko začnem pripovedovati izredne doživljaje Jožeta Rouletabilla; krčil se je namreč do danes, privoliti v to; obupaval sem že, da bom mogel sploh kdaj objaviti najzanimivejšo policijsko dogodbino iz zadnjih petnajstih let. Domišljujem si celo, da ne bi občinstvo nikoli izvedelo popolne resnice o zagonetni aferi »Rumene sobe«, ki je povzročila toliko tajinstvenih krvavih in senzacionalnih žaloger, in pri kateri je igral moj prijatelj tako odlično vlogo, da ni izšel v obskurnem večernem listu skrajno podel članek. Pred kratkim je bil namreč odlikovan slavni Stangerson z velikim križcem častne legije, pri tej priliki je objavil omenjeni dnevnik nizkoten članek, v katerem je iz nevednosti ali iz hudobne nesramnosti pačil resnico ter vlačil zopet na dan grozne dogodke, o katerih je želel Rouletabille, kakor mi je sam pravil, da naj bi bili pozabljeni za vedno.

»Rumena soba!« Kdo se še spominja na to afero, vsled katere se je porabilo toliko črnila pred 15 leti? V Parizu pozabimo tako hitro! Ali niso pozabili še celo na ime procesa »Nayves« in pa na tragično smrt malega Menalda? In vendar je bilo takrat zanimanje občinstva tako intenzivno, tako splošno, da se ni znebil skoro nihče za ministrsko krimon, ki je izbruhnila ravno one dni. Proces »Rumene sobe«, ki se je vršil par let pred afero Nayves, je bil pa deležen še vse drugačnega zanimanja. Ves svet se je zanimal par mesecev za to uganko, kolikor vem, najzagonetnejšo, kar jih je kdaj re-

ševala bistroumnost naše policije ali vest naših porotnikov. Vsakdo je poskušal najti razrešitev te grozne uganke. Bila je to tekma, pri kateri si je belila možgane stara Evropa in mlada Amerika. V resnici — po udarjam, da si pri tem kot pisatelj prav ničesar ne domišljujem, in da navajam samo gola dejstva, vsled raznih podatkov mi je namreč mogoče razjasniti popolnoma to zadevo. — V resnici ne poznam nobenega dogodka, resničnega ali izmišljenega, ki bi se lahko primerjal z »Misterijem rumene sobe«, niti pri pisatelju »Dvojnega umora v ulici Morgue«, niti med izmišljotinami Edgaria Poe, niti pri Conanu Doyleju.

Česar ni mogel najti nihče, je našel mladi 18letni Jože Rouletabille, takrat reporter pri nekem velikem dnevniku. Toda takrat, ko je pri porotni obravnavi rešil to uganko, ni povedal vse resnice, povedal je samo to, kar je bilo neobhodno potrebno v razumevanje nerazumljivega, in da je opustil nedolžnega. Vzroki molčanja so danes odstranjeni, še več: moj prijatelj je dolžan govoriti. Zvedeli boste toraj vse in brez daljšega uvoda vam hočem predložiti uganko »Rumene sobe«, kakor je bila predložena vsemu svetu dan po zločinu v gradu Glandier.

25. oktobra 1892 je izšla v listu »Temps« sledeča notica:

»Grozen zločin v gradu Glandier, na meji gozda Sainte-Geneviève nad Epinayem, pri profesorju Stangersonu. To noč so hoteli umoriti gđc. Stangersonovo med tem, ko je učenjak delal v svojem laboratoriju. Gospodična se je nahajala v sobi tik laboratorija. Zdravniki nimajo dosti upanja, da ozdravi.«

Lahko si predstavite razburjenje, ki se je polastilo Pariza. Že takrat se je zanimal ves učen svet za raziskovanje profesorja Stangersona in njegove hčerke. Ta dela, prva o radiografiji, so dovedla pozneje g. in go. Curie, da sta našla radij. Pričakovali so tudi nestrpno senzacionalno predavanje profesor-

ja Stangersona, katero je obljubil čitati v »akademiji znanosti« o svoji novi teoriji: o razkrajanju snovi; teorija, namenjena spodkopavati temelj vse priznane znanosti, ki jo že toliko časa vzdržuje načelo: nič se ne izgubi, nič se ne ustvari.

Naslednji dan pisali so že vsi listi prav obširno o tem dogodku. »Matin« je priobčil pod naslovom »Nadnaravni zločin« sledeči članek: »Tukaj prinašamo podrobnosti, ki smo jih mogli izvedeti o zločinu na gradu Glandier. Nemogoče je, sedaj si napraviti jasno sliko o tem zločinu: nam, kakor tudi ne preiskovalnemu sodniku se še ni posrečilo dognati podrobnosti: profesor Stangerson je vsled obupa skrajno potrt, gospodična pa ni mogoče vprašati z ozirom na njeno težko poškodbo; našli so jo oblečeno v nočno obleko, ležečo na tleh. Posrečilo se nam je vendar izprašati očeta Jakob — kakor ga imenujejo tam. To je stari sluga rodbine Stangersonove. Oče Jakob je vstopil v Rumeno sobo obenem s profesorjem. Rumena soba je bila tik laboratorija. Laboratorij in Rumena soba sta v paviljonu, ki stoji v parku 300 metrov oddaljeno od gradu.

»Ob pol eni ponoči« — tako nam je izpovedal zvesti (?) sluga — »sem bil v laboratoriju, kjer je še delal gospod Stangerson. Urejal sem in snažil instrumente ves večer, čakal sem še, da preneha z delom gospod Stangerson, potem bi bil šel spat. Gđc. Matilda je delala skupno z očetom do polnoči. Ko je odbila ura polnoč, vstane, se poslovilo od g. Stangersona ter tudi meni voščila: lahko noč. Vstopila je v »Rumeno sobo«. Slišala sva prav dobro, da je obrnila v ključavnici ključ ter zapahnila dur, tako da sem se moral smejeti, rekel sem gospodu: »Poglejte no, gospodična se pa varno zaklepa, prav gotovo se boji Božje stvarce!« Gospod me niti slišal ni, tako je bil zatopljen v svoje delo. Toda naenkrat mi odgovori od zunaj ostudno mljavanke: spoznal sem takoj krik »Božje stvarce«... o, to pretresa kosti in mozeg! Ali

nam bo zopet to noč kratila spanje? Treba je namreč pomisliti, gospod, da stanujem do konca oktobra v podstrešju pavilona in sicer samo zato, da ne ostane gospodična čez noč sama v pavilonu, spi namreč čez poletje vedno v pavilonu; gotovo ji tu bolj ugaja, kakor v gradu. Že štiri leta, odkar stoji pavilon, prebije poletje v njem. Na zimo se preseli potem v grad, ker v »Rumeni sobi« nikamina.

Z gospodom Stangersonom sva ostala torej v laboratoriju. Bila sva popolnoma mirna, on je bil pri svoji pisalni mizi, jaz sem pa sedel na stolu, zgotovil sem vse delo, opazoval sem ga ter si dejal: »To je človek! To je razum! Kakšen učenjak!« Polagam posebno važnost na to, da nisva delala najmanjšega šuma ter si je morilec moral vsled tega misliti, da sva že odšla. Naenkrat, med tem ko je udarila ura ravno pol ene, jekne gospodična v »Rumeni sobi«: »Na pomoč! Na pomoč! Morilec!« Takoj na to počijo strelji, ropotajo mize, prevračajo se stoli na tla kot med bojem in vmes se sliši glas gospodične: »Na pomoč! Na pomoč!... Papa!... Papa!«

»Lahko si mislite, kako sva se zaletela v vrata z g. Stangersonom, toda, žalibog, bila so zaprta in dobro zaprta od znotraj. Saj sem vam rekel, s ključem in z zapahom. Poskušala sva jih vlomiti, pa bila so močna! Gospod Stangerson je bil kot nor, saj je bil pa tudi lahko. Slišala sva hropeti gospodično: »Na pomoč!... Na pomoč!« Gospod Stangerson je tolkel dvije po vratih, jokal se je besnost, ihtel vsled obupa in onemoglosti.

Šele sedaj sem se domislil nečesa. Zavpijem: »Morilec je prišel gotovo skozi okno, grem tja« — in stečem kot norec iz pavilona. Nesreča je bila, da je okno »Rumene sobe« obrneno na polje in sicer tako, da nisem mogel priti takoli do njega, ker sem moral teči okoli zida, ki zapira park. Moral sem torej najprej k vrtnim vratom. Na poti mi prihitita nasproti vratar Bernier in

njegova žena, prestrašena vsled strelov in našega vpitja. Na kratko jima vse povem, naročim vratarju, da gre takoj k g. Stangersonu, njegovo ženo pa vzamem s seboj, da mi odpre vrtna vrata. Pet minut pozneje sem bil z vratarjevo ženo pred oknom »Rumene sobe«. Luna je jasno svetila, videl sem takoj, da se niti nihče dotaknil okna. Ne samo, da je bilo omrežje popolnoma nepoškodovano, tudi veterance za omrežjem so bile zaprte, kakor sem jih zaprl na večer jaz sam vsak dan, tako tudi ta dan, dasi mi je rekla gospodična, da se mi ni treba truditi — češ da imam dosti dela — in da jih bo že sama zaprla. Ostala so popolnoma zaprta ter povrh še pritrjena z železnim vijakom od znotraj. Morilec torej ni prišel tukaj v sobo ter tudi ni mogel tukaj ubežati, seveda tudi jaz nisem mogel splezati tukaš v sobo.

To je bila nesreča! Skoraj bi človek znorel. Vrata zaklenjena s ključem od znotraj, veterance edinega okna tudi zaprte od znotraj, povrh še nepolomljena mreža, tako gosta, da se roke ni mogoče skoz vtakniti... Gospodična je klicala na pomoč!... Oziroma ne, sedaj se ne sliši več... Mogoče je že mrtva... V pavilonu gospod, ki še vedno poskuša vlomiti vrata...

Z vratarjevo ženo hitiva nazaj v pavilon. Vrata so držala še vedno navzlic silnemu naporu g. Stangersona in Bernižeja. Naposled so se vendar vdala naši besni sili, in potem, kaj smo zagledali? Treba je povedati, da je držala za nami vratarjeva žena luč iz laboratorija, ta luč je razsvetlila celo sobo naenkrat.

Povem še, gospod, da je »Rumena soba« prav majhna, gospodična je postavila v njo samo precej široko posteljo, malo mizo, nočno omaro, umivalnik ter dva stola.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Ljubljana.

— Ali je državno pravdnštvo slepo? Včerajšnji »Slovenec« je nagromadil proti »Dnevnu« kup laži, ki pa kulminirajo v nesramni in zločinški trditvi, da je »Dan« sarajevski atentat zagovarjal in zagovarja. Ali je bilo morebiti državnemu pravdnštvu znano, kaj se je za danes pripravljal v Ljubljani? Da se je pripravljalo zborovanje, na katerega pride ljudstvo z dežele? Ali mu je znano, da to ljudstvo čita tudi »Slovenca« in da je vsled njegove včerajšnje zločinške šuntarije proti nam ustvarjena možnost nepremišljenih izgrediv? Ali ne vsebuje včerajšnja »Slovenčeva« notica vse znake delikta kršitve javnega mira? Mislimo, da jih v danih okoliščinah vsebuje. In če jih, zakaj se je pripustilo razširjanje »Slovenca«, ki prinaša nikjer utemeljeno, nesramno in zločinško trditev, da »Dan« zagovarja atentat? Ali je dovoljeno, da »Slovenec« na ta način naravnost poziva na javno nasilstvo? Ali smo v pravni državi ali ne? S »Slovenčevimi« podlostmi s namimi se ne bomo pečali — zato smo se obrnili na državnega pravdnika.

— O pifeteti vpijejo toliko naši klerikalci, ki je ne vidijo pri drugih, ker je sami ne poznajo. V šentpeterski cerkvi bi imela biti za otroke iz gluhoenemne žalna maša po pok. prestolonasledniku Francu Ferdinandu in njegovi soprogji vojvodinji Hohenberg. Maša je tudi bila, ampak — kar navadna, ne črna. Seveda, klerikalci ne morejo misliti na pifeteto s svoje strani, ko imajo pa toliko dela z obrekovanjem drugih.

— Glasbena Matica je povodom prežalostnega dogodka v presvetli vladarski hiši izrazila po deputaciji imenoma glavnega odbora, pevskega in učiteljskega zbora pri Nj. ekscelenci gosp. deželnem predsedniku Schwarzju svoje srčno sožalje in podala svojo udanostno izjavo. Tudi je pevski zbor pri svojem prvem sestanku, kakor tudi glavni odbor sklenil prirediti v počastitev spomina prestolonaslednika nadvojvode Franc Ferdinanda in njegove svitve so-proke vojvodinje Hohenberške v jeseni žalni koncert, v katerem se bo izvajal »Requiem« svetovnega slovesa; v znak žalosti pa je pevski zbor takoj prekinil s svojimi pevskimi vajami. Na dan pogreba dne 3. julija t. l. kot zadnji dan šolskega pouka, je imel gospod ravnatelj zbrani šolski mladini žalni nagovor na kar je šolsko vodstvo pouk prekinilo in še ne končane izpite preložilo na jesen.

— Opirajoč se na § 19. tiskovnega zakona, zahtevam, da priobčite v prihodnjem vašem listu sledeči popravek: Ni res, da so stroji in žage stavbinske družbe nemoteno delali, ko je mimo vozil dvorni vlak; resnično pa je, da je podpisani ravnatelj dal ¼ ure pred prihodom vlaka povelje, da se z delom na celi črti preneha in da se je temu povelju ugodilo, tako da so mogli delavci izkazati mrtvena zadnja čast. — Ravnateljstvo »Kranjske stavbinske družbe«: Camillo Pammer, ravnatelj. — (Človek, ki nam je prinesel ono poročilo, naj se od sedaj ogiba naše redakcije. Op. ured.)

— Originalne slike (fotografije) iz Sarajeva o slovesnem sprejemu prestolonaslednika Fr. F. in njegove soproke, o atentatu, o aretaciji atentatorjev, o demonstracijah in demoli-ranju, o mrtvaškem sprevodu iz Sarajeva je dobil »Slovenski Ilustrovani Tednik« in jih priobči v prihodnji številki.

— Fotografične slike o prevozu trupel pokojnega prestolonaslednika in njegove soproke po morju, o izkrcanju krst v Trstu, o sprevodu po Trstu na vlak je dobil »Slovenski Ilustrovani Tednik« in jih priobči v prihodnji številki.

— Na ljubljanskem kolodvoru je stal dvorni vlak 5 minut; o tem prizoru priobči »Sloven. Ilustrovani Tednik« 1 veliko in 2 manjši sliki v prihodnji številki.

— O pogrebni svečanosti na Dunaju in v Arnshtetu priobči »Slovenski Ilustrovani Tednik« več slik. Opozorjamo občinstvo na prihodnjo številko »Tednika«, ki izide že v sredo 8. t. m.

— Kino-Metropol izvaja danes pogreb prestolonaslednika in njegove soproke. Poleg tega je posebno krasna drama »Skrivnost Niške ulice«. »Konkurenčni maneve« je izborna šaloigra. Oglejte si danes predstavo!

— Piše se nam o predstavi Charlesovega cirkusa. Starodavna cirkuška umetnost ne more v sedanjem času, ko vse hrepeni po novostih in popolnostih, več obstajati. Vse reforme na tem polju so se pa do tedaj ponesrečile. V teku par let pa se je razvilo iz klasičnega cirkusa nekaj povsem novega; ogled! Pravi cirkus se je vsem narodom, vsaki deželi tako priljubil, da je bilo nemogoče govoriti o tem, da zamrje ta najpriljubljenejša zabava. Vse umetnostne variacije, gledišča datira-

jo iz novejših časov, medtem, ko je bila cirkuška umetnost že v starem veku zabava ljudstev in kraljev. Ni še preteklo 10 let, kar se želi dobiti človeka, ki bi iz enoličnosti cirkuške umetnosti ustvaril kaj novega, lepšega, popolnejšega. Napredek in razvoj Charlovega velikanskega podjetja, uspeh Charlovega sistema dokazuje, da se je našel en pravi pot: ogled! Ta prinaša umetnosti iz vseh dežel, živali vseh pasov, ljudi iz vseh delov sveta in vse to združeno v celoto, vpliva poučno in zabavno, združuje z zabavo napredek v vedi, izpolnjuje kulturne naloge, stremi po idealnih ciljih in upliva z rafinirano izrabo najmodernejše tehnike, s svojim sijajem, komfortom in z zmagojočo naglico. Velikanski kapital dela v ogledu: milijoni so investirani, milijoni teko in morajo napolniti blagajne, da se to vzdržuje. Milijoni drve v visoke dvorane, milijoni se vsepe po vsej zemlji na ogled. Ogled umetnosti živali, narodov se strne v enem okvirju v velikansko razstavo; množice nastopajo in kakovost predstav zmaga. Ogled je podsetorjenje cirkusa, ves dan je odprt, da priliko za zabavo — že ogled. Za vsako starost in vsak stan ponuja dovolj zabave. Od 9. ure zjutraj do 11. ure zvečer so odprta vrata ogleda; z vzhajajočim solncem prične delo v šotorih in traja, da ugasnejo tisoče pisanih luči in fantastičnih refleksov, ki nas še v temi nočnih sanj razveseljujejo.

— Deklica iz Transvala napeto zanimiva kriminalna drama v dveh dejanjih, ki se predvaja v kinematografu »Ideal« dosegla je najlepši uspeh. Mnogo smeha povzroča krasna veseloigra Nj. ekscelencia gospod minister. Veleznarini so pogrebi nje Vel. nadvojvode Franc Ferdinanda in vojvodinje Hohenberške. Jasna in čista fotografija, kaže nam vse najznamenitejše momente.

— V času počitnic in na potovanju so zelo priljubljene žepne budilke, ure v zapetostih, moderni manšetni gumbi, srebrne zapone. Vse te predmete kupiš najbolje v največji ljubljanski trgovini F. Čuden, Prešernova ulica 1.

— Loterijske številke. Dunaj: 36, 48, 11, 67, 3.

Trst.

PUSTOLOVŠČINE »GROFA« NJIH POTEK IN KONEC.

Policiji je prišel v roke neki prefrigani slepar J. Kerkoč, ki se je že več časa potikal po Trstu. Kerkoč ima pisano preteklost: več porok, sleparij, goljufij in tatvin, ter naposled pustolovščina: zapor.

Kerkoč se je znal vsled svojih pustolovščin previdno skrivati.

»Grof«

Grof Karlini-Kerkoč je igral v nekaterih slojih dokaj dostojno vlogo. Brez dela, prilazen in kavalirski, se je znal živeti od »priložnostnih darov« nežnih rok. Toda zaupanje je trajalo le malo časa, in ko je »grof« zavohal sledilce za petami, se je življenju izognil in postal »trgovski zastopnik«.

Tudi to je šlo nekaj časa lepo in uglačeno svojo pot. Žepi polni vizitk, nastopi fini, gotovi, in torba, s katero se je izdajal za omenjenega človeka, vse je bilo »trgovsko in zastopniško«. In šlo bi, če ne bi imel nerodnih sokrivcev. Ker bi se pa bili ljudje manj prebršani od nje, je moral zaradi svojih zaželenih ugodnosti svoj poklic nanovo izpremeniti.

»Posredovalec«

Grof Karlini-Kerkoč je postal tedaj »posredovalec«. Pri nežnih bitjih namreč. In se je začel ženiti. Od kraja. Nekaj časa je tudi to šlo, potem pa je prišel v neprijetnosti in se je zopet prelevil.

Avtomobil.

Težko je bilo Kerkoču sedaj. Vse primerne uloge ugodnega življenja je že poskušal, toda navduševalnih uspehov ni bilo nikjer. »Kam?« Kako? se je povpraševal. In ker je Kerkoč bistroumen mož, si je kmalu znal pomagati: napumpal je zopet neko dušico, vdovico, ki se ga je usmili za 9000 kronami. Kupil si je avtomobil in pokril strošek zanj z 9000 kronami. Lep čas se je vozil po Trstu. Ob nedeljah je hodil na deželo, seveda vedno in povsod »kavalir«.

No, policija je o tem »kavalirju« slišala že marsikaj. Ko ji je bilo dovolj, pa je bil Kerkoč aretiran. Kot kavalir se je pustil aretirati. Kot nedolžen človek, ki živi od rente. Tudi sedaj živi od rente. Državne namreč. Živja dobroto prostega stanovanja in neplačanih jedi.

Švabsko časopisje v službi kritičnega momenta. Kdor bere zadnje dni časopisje, izhajajoče v monarhiji, pride lahko do zaključka, da porablja jo Švabi za svoje namene vsak

trenotek, da celo tiste, v katerih bi se moralo miriti. Tako se je zgodilo zadnje dni in se je v takšni službi pokazala večina švabskih listov. Ti brezstidni židje so pozivljali na poboj, na pogrom, da »Militärische Rundschaue« je hotela marširati celo čez mejo — v Belgrad! »Taktični oziri« niso zadržali židovske dobičkaželjnosti niti zadnje dni. Bog varuj, da bi si upal ziniti kdo v prvem trenutku, da je bil atentat produkt razmer, otrok časa! Kaj še! V Srbiji je bil insceniran, v Srbiji je njegov izvor, bombe in revolverje, vse je imel v rokah Milan Pribičević! In srbski državni krogi so bili udeleženi zarote, kajpada! Kaj ni vsega skvarilo časopisje, ki je sovravno razvoju naših idej! Car Nikolaj je — »obsedi umevno« — vedel za atentat, in je sprejel vesti zelo »ravnodušno«. Take in podobne glasove je bilo slišati in dobrega avstrijskega državljana je bilo takih laži sram. Seveda mob, ta ni mogel drugače, kakor da je hujskal! Vprašamo pa: ali je mob zmožen poleg hujskanja in pobijanja še česa? In ali ni najstrožje obsodbe vredno kupljeno prepričanje tistih žurnalistov, ki se cvrejo ob drhalnih razdivjanostih ter njihovih izbruhih in njih posledicah? Ali niso imeli (z ozirom na sedanji položaj) iste prilike za demonstracije proti Jugoslovonom tudi Italijani? O, seveda, imeli so jo, in prav tako so jo imeli pravico izkoristiti, kakor jo je izkoristila sodržja! In vendar so Italijani ravno tako (če še ne bolj) goreči za razširjenje in povečanje Italije kakor so vneti Švabi za svojo Veliko Germanijo. O priliki zadnjih dogodkov smo lahko opazili dvoje važnih rezultatov snovanja in dela obeh sovražnikov Jugoslovanskega naroda: Oni, ki dela sicer tiho, se je drl in je kričal; drugi pa, ki sicer kriči, je molčal in spremljal dogodek z resnostjo, ki je ob takih priložnostih umestna. Jugoslovanski narod si bo moral ta slučaj zapisati v knjigo svojega razvoja, da bodo celo pozni rodovi vedeli, kdo je bil vsaj vljuden, kdo je postopal taktično, in kdo je v nakritičnejšem trenutku pokazal v hujskanju svojo divjost.

Italijanska akcija v Albaniji in Avstrija. Se nismo dodobra šli preko konca dogodka v Sarajevu, pa se že pojavljajo glasovi, da bomo kljub svojemu žalovanju imeli ne-pričakovano živahen koncert. Na dnevnem redu je namreč že zopet ona točka nesloge in razpora: nesrečna dežela albanska. Kakor je posneti iz poročil, bo letos v Albaniji dobra letina (v mislih imamo vstaške uspehe) tudi za tiste, ki te ga niso pričakovali. Naša vedno »upovpolna diplomacija« dela v Albaniji in ne ve niti kaj se v deželi godi. Vse stavi v Wieda velika upanja. Ta Wied pa nima nič kaj srečnih rok. Sam ni pravzaprav na jasnem, kaj je z Biš Dodo in kaj hoče Ismail Kemal beg. Turkan paša je po mnogih potovanjih (na račun avstrijskih davkoplačevalcev) neke obstal, Kemal pa je hotel rešiti zamotan albanski položaj. Toda vplivnost vseh teh navideznih »voditeljev« je klavna, naravnost ničeva. Kaj je dosegel Boljetinac s svojimi napadi! Mar ne porazov? Kaj je dosegel Wied z upanjem v Biš Dodo? Mar ne flaska? In ali ne bo doletela enaka usoda tudi Kemala? Tako smo vedno trošili za druge. Kdaj se je še naša diplomacija pobrigala za resnico in za javno mnenje? Nikoli! In zato je doživela Konstanco, in zato bo doživela albanski koncert. Kakšno je razmerje Italije do Esad paše, ve danes vsak otrok, in torej ni potreba, da govorimo o komentarjih italijanskih dnevnikov. Saj slikajo danzadnem na platno mesto lepih figur — karikature naših politikov!

Kolač. Danes je teden dni, odkar se je vršil pri Sv. Jakobu shod NDO. Na tistem shodu je strokovni tajnik Brandner povedal marsikajšno opravičeno besedo z ozirom na položaj slovenskega delavstva v Trstu. Vsled velikih kriz, ki so nastale še za časa balkanskih vojn, je zavladala povsod velika brezposelnost, in seveda, Trst ni za drugimi mesti zaostal. Prišlo pa je vmes še nekaj drugega: medeni tedni za regnikole. Ker je bila ponekod odpovedana služba mnogim delavcem zaradi prvih slabo vplivajočih dogodkov, o katerih ni bilo nade, da se kmalu izboljšajo, in se je to zgodilo predčasno, so se nekatera podjetja prilike poslužila in začela sprejemati v svojo službo regnikole. Pa da bi se to godilo le v privatnih podjetjih, bi temu ne mogli oporekati. Toda slovenski proletarec, ki je bil na cesti, je čakal marsikdaj službe recimo v Trž. teh. zavodu. O, kako so se tam razmere korenito izpremenile! Ravnateljstvo je poslej začelo sprejemati v službo italijanske podaničke. Ker pa to ni bilo slo-

venskim organizacijam prav, so se pritožile na pristojna mesta. Nekoliko je pomagalo. Namestništvo je izdalo tozadevne odloke. Toda pomagali so malo. Ravnateljstvo je namreč hotelo svoje varovance protežirati, in žalibog, bi se mu to skoro posrečilo, da se niso za svoje ljudi pobrigale slovenske organizacije. V prvi črti boja je stala vedno NDO, ki je sklicala tudi nedeljski shod, o katerem smo že poročali. Radovedni smo, kaj bo z nedeljskim protestom. Mogoče bo kaj izdal. Sicer pa bomo o vprašanju, ki je od dne do dne akutnejše, še pisali.

Narodno-socialna mladinska organizacija sklicuje za danes, nedeljo, mladinski sestanek v dvorani »Delovskega konsumnega društva«. Sentjakobsko mladino vabimo, da se tega sestanka udeleži v lepem številu.

Odgoditev skupščine »Lege Nazionalne«. Skupščina poitalijančevalnega društva, ki se je imela vršiti dne 12. t. m. v Poreču, je prenešana. Vršila se bo meseca septembra. Mogoče je v zadnjem letu premalo uspehov?

Requiem. Včeraj se je vršila pri Sv. Justu maša zadušnica za pok. nadvojvodo in njegovo soprogo. Bili so prisotni zastopniki vojaških in civilnih oblasti.

Zadušnica v spomin Fr. Ferdinanda in S. Hohenberške se bo darovala danes ob 11. uri jutraj v tuk. izraelskem templju.

R. Pitteri, neka enodnevna prikazen furlanskih krajev je izdal brošuro »Friuli«. Baje je načelkal 50 sonetov in jih poklonil Gorici. Za mizerne produkte se časopisje ogreva.

Rojstva, poroke in smrti. Zadnji teden je bilo v Trstu 151 rojstev, od teh slučajev je bilo 70 otrok moškega, in 81 ženskega spola. Porok je bilo 34, smrtnih slučajev pa 75, in sicer 39 moških in 36 ženskih.

Falsifikator. Policija je aretirala nekega individua, ki se je jil zdel radi brezposelnosti sumljiv. Legitimiral se je za 19letnega Josipa Hanna iz Sarajeva, brez posla in brez doma. Individua so odpeljali na komisariat, kjer so preiskali dokumente. Tu pa se je vsled raznih nesoglasij izkazalo, da je »Hann« dokumente falsificiral. Pojasnil je, da je bil do tega koraka prisiljen iz razloga, ker mu ni hotela oblast v Bosni izdati potrebnih potnih listov. Tržaška policija se je obrnila za pojasnila v Sarajevo. Dokler ne bo odgovora, bo šel »Hann« v zaporu prste svojih rok.

Nasilnež. V petek zvečer je bil v bufeju v ul. Molin piccolo 20letni F. Godujavec in pil. Ko se ga je do-dobra nasrkal in ga na njegove zahteve niso več hoteli postreči, pa je začel razsajati. Primitivno: vrgel so ga na cesto. Godujavec pa nazaj v lokal. Hotel je piti. Brezuspšno. No, začel je prevračati mize in stole, pobil je nekaj kozarcev in steklenic ter bil svojih dejanj vesel dokler ga ni stražnik odvedel v zapor.

Mrtvoud je zadel 54letnega A. Furlanija, stanujočega v ul. Cavazzeni. K možu so poklicali »Igeo«, ki pa ni mogla drugega kakor konstatirati smrt.

Oparila se je 2letna Olga Štefagauto, stanujoča v ul. Rivo. Trpečega otroka so prenesli na zdravniško postajo, kjer so mu pomogli.

Kolesar je podrl nekega G. Brens, 30 let starega delavca, stanujočega v ul. Restori. Brens je močno poškodovan na levi roki in se za pomoč obrnil na zdravniško postajo.

Znake slaboumnosti je kazal že več dni neki A. Marinič. Ker so se pojavi blaznosti boljbolj množili, je Mariniča prepeljal Treves v mestno bolnišnico.

Atentati.

Ker nemško časopisje tako kriči o »Königsmörderjth«, o »ubijalcih kraljev« in ščuva proti Srbom, pogledimo sledečo zgodovinsko resnico:

V Avstriji so bili naperjeni na člane naše cesarske hiše štirje atentati. Prvi je bil dne 18. februarja 1853. Ko je Mažar Libesnyi na bati-jah na Dunaju poskusil napad na našega cesarja. Drugi napad na cesarja je izvršil v Trstu l. 1882. Oberdank, ki že ime kaže, da je bil nemškega rodu, čeprav so ga potem Italijani za svojega slavili. Tretji napad na našo cesarico Elizabeto je izvršil Italijan Luccheni (dne 10. sept. 1898) v Genevi. Četrti je bil Srb Princip, ki je izvršil zadnji atentat v Sarajevu. Čemu se torej znašajo sedaj Mažari Nemci in Italijani nad Jugoslovani, kakor da bi bili oni odgovorni za vse. Kdo pa je takrat dolžil in napadal vse Mažare, vse Nemce in vse Italijane? Ko so l. 1898. Slovenci v ogorčenju Italijane napadli, so dobili 111 let ječe. Žalostni dogodki prejšnjih let torej dovolj jasno pričajo, kako krivično je napadati cel narod in sosedno državo v takem slučaju.

Strašna vremenska katastrofa v Gradcu in okolici.

Gradec, 4. julija.

Predvčerajšnjim je prišla nad Gradec in njegovo okolico tako strašna vremenska katastrofa, da se takšne še ne pomni.

Ob 5. popoldne se je naenkrat stemnilo nebo in nastal je pravi vihar. Vihar je kmalu prenehal in nastal je sumljiv mir spremljevan od prasketa v zraku.

Katastrofa je prišla. Začela je biti strašno gosta, suha toča, ki je klestila pol ure, druge pol ure pa po-mešana s ploho.

Po graških ulicah se je nagromadilo toče pol metra visoko. Voda ni mogla sprosti odtekat v kanale in celi potoki so tekli po ulicah.

Voda je udrila povsod v kleti, stanovanja in trgovine in napravila velikansko škodo. Samo v eni trgovini za 15.000 K.

Drevje je bilo popolnoma osmukano. Veje polomljene. Vrtovi uničeni. Skode še ni mogoče niti ceniti.

Požarna bramba je delala povsod in pumpala vodo iz kleti, toda elementarna moč je bila večja in skode ni bilo mogoče zabraniti.

Toča je padala v takšni množji, da je pri eni hiši vlomila streho, tako, da je voda vdrla pri strehi v trgovino.

Toča in naliv sta trajala eno uro.

Lilijskomlečno

milo skonjičkom

Bergmanna & Co., Dečim na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno spričo svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za nacionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznanih pisem. Mnogo odlikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite izrecno na označilo »milo skonjičkom« in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istopako je Bergmannova lilijaska krema »Manera« (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

CESARJEVA LASTNOROČNA PISMA.

Dunaj, 4. julija. Jutrajšna »W. Ztg.« prinese cesarjeva lastnoročna pisma na grofa Stürgkha, Bilinskoga in Tizso ter na armado. V pismih daje vladar izraza svoj globoki žalosti nad izgubo, ki ga je zadela s tragično smrtjo njegovega sorodnika in sodelavca. V teh težkih časih so vladarju edina tolažba vdanost v Vsemogočnega in zvestoba narodov.

TI SO PA TIČI.

Sicer nimamo prostora, da bi prinašali judovske čenče, naslednja je pa tako debela, da jo je škoda iz-pustiti:

Budimpešta, 4. julija. Listi poročajo, da je v Sarajevo dospelo 50 srbskih četašev z namenom, da 1 dinamitom razrušijo sodniško poslopje in da tako preprečijo zasliševanje. (Mažarski listi bodo res iz srbskih četašev napravili gigantske junake starodavnih časov: 50 četašev ti pride meni nič tebi nič v glavno mesto Bosne, z dinamitom in čaka na leno vreme, da požene sarajevsko jetnišnico v zrak. Po tej notici se lahko razvidi koliko so vredne druge »vesti«, ki pripovedujejo o bombne pravljice.)

AVSTRO-GRSKO POSLANIŠTVO POSTAVJA NA LAŽ MAŽARŠKE IN JUDOVŠKE HUJSKAČE.

Budimpešta, 4. julija. »Az Est« prinaša izjavo avstro-ogrškega poslanstva v Belgradu, ki odločno poudarja, da se nikogar v Belgradu ne more označevati za sokrivca na atentatu, posebno pa ne vlade srbske. Major Milan Pribičević ni nobena uradna oseba, temveč le častnik, in ni član generalnega štaba; poleg vsega tega pa tudi on — kar sam izjavlja — nima pri tej zadevi ničesar opraviti.

FRANCOSKA ZA SRBE AVSTRIJSKE DRŽAVLJANE.

Dunaj, 4. julija. »Slov. N.« se poroča iz Dunaja: Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je francoski poslanik v zelo resnem tonu interveniral pri ministru zunanjih del grofu Berchtoldu radi francijskih izgrediv v Bosni. Francija je s svojim kapitalom močno interesirana na Balkanu, zato se boji, da bi imeli protisrbski izgredivi v Bosni in Hercegovini za posledico kakšne nove zapletaje na Balkanu.

Danes in naslednje dni.

Prenos trupel Nj. c. in kr. Vis. prejasnega nadv. Franc Ferdinanda in Nj. Vis. svetle gospe vojv. Hohenberg y Trstu in pogrebne svečanosti na Dunaju.

Kino Ideal.

Tonček in Reza.

Hiša ima ime »pri Tomažiču« in se nahaja na Blečem vrhu pri Polici na Dolenjskem. Posestnik hiše je še mlad, nekaj čez dvajset let mu je, pa Tonček mu je ime. Tonček ima seveda družico, ki ga spremlja na tej žalostni poti našega življenja. Tudi ona je še mlada, okrog dvajset let ji je, pa Reza ji je ime. Torej Tonček in Reza.

Tonček je dobil svojo Rezo iz Peči pri Polici. Tako se je zgodilo, kakor se zgodi navadno pri mladih ljudeh: fant ima rad dekleta in dobi tudi lepo domačijo, deklica ima rada fanta in dobi tudi lepo doto. In pogovorijo se in domenijo. Kmalu nato so oklici, fajmošter blagoslovi mladi par in ga požene domov.

Ko je prišla Reza na novo domačijo, je bila vesela in zadovoljna. Imela je mladega, fante moža, ki je ustregel vsaki njeni želji, ki pa ji je bilo precej veliko. Toda Reza se je slednjič dobro preobledela in začela je postajati sitna. Dolgčas ji je bilo. Tako si je predstavljala novega življenja. Razum onih medenih tednov vse skupaj ni nič.

In ker je bilo Rezi dolgčas, je začela pisati domov pisma, v katerih toži, da ji je hudo, da nima kaj dati v usta itd.

Tonček je zvedel za to počenjanje svoje žene in bilo mu je zelo hudo. Kaj mu ne bi bilo. Kašče so polne slanice, suhega mesa in klobas in Reza z vsem tem razpolaga, kakor le hoče. Pa ti gre in ti piše pisma o lakoti. Tonček se je razjezil po pravici in se je sporekel z Rezo. Ta pa se ni dolgo pomišljala in je šla v pustiv.

Hočeš, nočeš, Tonček jo je moral zopet pripeljati z velikim trudom na svoj dom. Toda Reza ni bila več ona Reza v krasnih medenih tednih, ko se je med kar cedil. »Dolgčas, dolgčas!« je vzdihovala Reza in je bila roke. S Tončkom pa sta bila sedaj v večnem prepiru.

Oni dan pa je Rezo pograbilo. »Kaj hočem s takim življenjem. Nočem ostati tu za nič na svetu. Sicer pa nima svet nič dobrega zame. Kar poslovi se bom od njega, najbolje bo!« je sklenila.

In glejte, Reza je ostala pri svojem sklepu. Oni dan se je najprej sprla s svojim Tončkom, nato pa je hitela k domačemu vodnjaku, kjer je začela kričati na vse pretege: »Pri Tomažiču so sam hudiči!« Nato je hotela skočiti v vodnjak.

Rezo so slednjič vendarle pregovorili, da ni skočila v vodnjak. Povedali so ji, da je voda mrzla in da je smrt nekaj groznega. Reza se je udala. Vendar — nekaj je pa treba vseeno napraviti.

In kaj je napravila Reza? V drugi je šla v pustiv in pravi, da je Bleč vrh ne bo nikdar več videl. Pa Tonček tudi ne.

O Reza, Reza!

Za prijatelja se je dal zapreti.

Janez Anžur je dvajset let star in je po poklicu delavec. Tudi njegov prijatelj France Marn je delavec. Oba pa delata pri južni železnici. France Anžur je bil pred kratkim obsojen radi kaljenja miru. Policija mu je prisodila dva dni zaporu. »Kaj bo, kaj bo?« je premišljeval Marn in si belil glavo. Dela je silno veliko, a jaz moram iti v zapor. »Kako bi se napravilo, da bi bil jaz v zaporu in obenem tudi pri delu?«

Čudno sicer, toda resnično. Marn je iztuhl tako, da je bil v zaporu in obenem tudi pri delu. V zaporu in pri železnici. To se sicer čudno sliši, pa je istina. Kako vendar?

Cisto enostavno. Marn je šel k svojemu prijatelju Anžuru in ga je prosil, naj se da zapreti na njegovo ime. Mu bo že zato nekaj dal. Anžur je bil zadovoljen, šel je na policijo in je izjavil, da je on Marn in da ga morajo brž zapreti. Policija je uslišala njegovo prošnjo in je Anžurja, oziroma Marna zaprla.

Ko je Anžur prišel iz zaporov, mu je dal Marn za njegovo uslugo dvanajst kron.

Toda cela stvar je prišla na dan in ker je kaznjiva, sta stala včeraj Marn in Anžur pred sodiščem.

Anžur se je izgovarjal, da ni vedel, da je njegovo dejanje kaznjivo, ker je »doma iz hribov«. Pa ta izgovor ni imel sreče. Marnu se ni zdelo vredno, da bi se izgovarjal s hribovsko nevednostjo in je dejanje priznal.

Tako se je zgodilo, da je dobil Marn štirinajst dni in Anžur deset dni. Anžur ima poleg vsega še t

smolo, da bo moral plačati policiji še štiri krone, ker so ga dva dni redili v zaporu in mu dali stanovanje. Zaltava je ta.

Hlapec Skubic in njegov konj.

Pozno zvečer je. Hlapec Janez Skubic se pelje na vozu po cesti iz Device Marije v Polju. Iz mraka je nastala že temna noč brez meseca.

Janez kima z glavo in udarja zdajpazdaj z vajeti konja po hrbtu. »Hi, rjavec, ti poznaš dobro pot, čeprav je tema, a jaz nimam svetiljke. Rjavec, pridno vozi, hi — hot!«

Po isti cesti jo maha mizarjski pomočnik Jernej Lipovšek s svojo ženo in s svojim otrokom. On gre domov z družino.

Lipovšek sliši prihajajoči voz in spusti deklico, ki jo je držal za roko, da se otrok umakne. Kmalu nato pa čuti, kako se je konj zadel ob njega samega. Stopil mu je na peto s kopitom.

Lipovšek pade in kriči od boleści. Hlapec Janez ustavi konja in pogleda, kaj je.

Seveda, luči ni bilo na vozu, drugače se ne bi pripetila nesreča. Janez, zakaj je nisi imel? Janez, zakaj je nisi prižgal? Ni izključeno, da bi se pripetila še večja nesreča, nego se je pripetila. Saj bi bil konj lahko pohlodal tudi deklico in Lipovškovo ženo. Kako lahko bi se to zgodilo, ali ne?

Ti se izgovarjaš, da ti je dogorela luč pri vozu. Za ta slučaj bi vendar moral drugo pripraviti. Ti pa si len in brezbrizen.

Osemindeset ur. Janez!

FRAN MALIS,

diplomiran krojač.

Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst.

Podružnica: Nabrežina 99.

Mali oglasi.

Plašče (Arbeitsmänteln) v vseh barvah, priporočila gg. zdravnikom, lekarnikom, magistrim, zobozdravnikom, brivcem, specerijskim in tiskarskim pomočnikom po nizki ceni konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. 607—10

Konfekcijska trgovina A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19. sprejme prodajalko. Izurjene v konfekcijski stroki imajo prednost. 641—3

Žagar, Ljubljana, Stari trg 32, naredi čepice tudi, ako se prinese blago. 641—1

Samostojna, 29 let stara ločena ženska z 9letno hčerko išče primerne službe. Gre tudi za samostojno voditeljico kake trgovine, ali trafike na deželi. Položi lahko nekaj tisočakov kavcije. Naslov pove: Anončna ekspedicija v Ljubljani pod šifro »Stalna služba.«

Christofor učni zavod vpisuje ves julij vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici 1. 632—3

Stanovanje (2 sobi, kuhinja, drvarnica) se odda. Naslov v Anončni ekspediciji, J. Hočevar, Ljubljana.

Za nakup oljnatih in suhih barv, lakov, firnežev in vse v to stroko spadajočih predmetov se priporoča tvornica barv

Premerl & Jančar

Dunajska cesta št. 20. Ljubljana Kolodvorska ulica št. 18.

Pristne emajlne barve, karbolinej, mavec itd. Na drobno in debelo.

Prodajalko z dežele

ki se je ravno izučila, sprejme specerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši, plača začetno primerna, pozneje boljše. — Nastop takoj.

Naslov pove »Prva anončna ekspedicija«.

Zahvala.

Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince se vsem cenj. darovalcem in onim, kateri so na kateri koli način pripomogli, da se je slavnost praznovanja 40letnice društvenega obstoja v vsakem oziru povoljno izvršila najtopleje zahvaljuje. Osobito pa je društvo dolžno zahvale č. p. o. frančiškankom na Viču za brezplačno darovanje sv. maše in krasen govor, sl. občinskemu odboru, č. g. županu in zastopnikom Sokola na Viču, g. dež. poslancu in načelniku deželne gasilske zveze Jos. Turk-u, zveznemu odboru, kakor tudi vsem župnim in društvenim načelnikom in vsem gasilec, kateri so v tako obilem številu posetili slavnost. Ravno tako se pristočno zahvaljujemo vsem cenj. gospi, katere so došle gasilce opodarovalе s krasnimi šopki ter celi dan žrtvovalе društvu s tem, da so cenj. gostom stregle v paviljonih. K sklepu iskrena hvala sl. občinstvu, katero je tako mnogobrojno slavnost posetilo.

V nadi, da nam bodejo vsi imenovani, kakor do sedaj tudi v bodoče naklonjeni, bilježimo

z odličnim spoštovanjem

za: prostov. gas. društvo Vič-Glince

Fran Boltežar, Ivan Gašperin,

t. č. tajnik. t. č. načelnik.

Edina primorska tovarna dvokoles

»Tribuna«

Gorica, Tržaška

ulica št. 26, prej

pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stolna ulica šte. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Kje kupite najcenejše in najboljše jeklo vsake vrste nože, britve, kuhinjske nože, škarje in obešalnike? Pri Ivanu Kraigerju, Ljubljana, Židovska ulica — Prvi ljubljanski umetni in tiskarski obrat.

Sprejme se takoj priden deček za vajenca

v RESTAVRACIJO in KAVARNO v HOTEL TRATNIK, Ljubljana.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Zahvale.

Za vse dokaze srčnega sočutja, izkazano nam ob priliki nenadne izgube našega ljubega strica, gospoda

Josip Vodnika

veletržca in posestnika v Spodnji Šiški

kakor tudi za časteče spremstvo blagega pokojnika izrekamo vsem ljubimim udeležnikom našo iskreno zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo ljubljanskemu županu blag. gosp. dr. Ivanu Tavčarju, bivšemu šišenskem županu velečenj. gosp. Josipu Seidlu, sl. čitalnici in sl. tel. društvu »Sokol« v Spodnji Šiški, sl. gremiju trgovcev z načelnikom g. Samcem, sl. trg. društvu »Merkur«, z načelnikom g. Lillegom, ggpvcem za tolažebno petje in vsem darovalcem krasnih vencev.

Iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 4. julija 1914.

Žalujoči rodbini Knez in Gogola.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborni upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je

Zdravnik želodca

Važno za „Sokole“!

Ravno kar sem dobil jako lične Sokolske spominske znake. Cena 60 vin.

Ker sem edini pooblaščen od »Slovenske Sokolske Zveze«, sem prepričan, da bodejo brati »Sokoli« segali po istih, osobito pa še, ko je polovico čistega dobička v prid »Slovenski Sokolski Zvezi«. Pri naročilu več komadov dam primeren popust. Se priporoča

MILKO KRAPES, urar in trgovec, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

11-50 — Velika zaloga — 11-50

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj prirečnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Ljubljana,

Jurčičev trg št. 8.

Gg. učiteljem, učiteljicam in drž. uradnikom 15% popust.

Vsakdo mora zadeti.

400.000 in 200.00 fr. znašajo glavni dobitki

turških srečk.

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

475.000 oziroma 375.000 kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki skupine

5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 ozir. 9 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avg.

Mesečni obrok od 4 K naprej. Za naročnike so določene nagrade in premije! — Pojasnila daje in naročila sprejema: Glavno zastopstvo srečkovnega oddelka češke industrijske banke v Pragi, Ljubljana. — Naslov za pisma: Srečkovno Zastopstvo Ljubljana 2.

Samo kratek čas!

NOVO!

NOVO!

GRAND HIPPODROM NOBLESSE.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu naznanjati,

da sem s svojim hipodromom prve vrste došel v Ljubljano, v Lattermannov drevored in ga otvorim v nedeljo popoldne ob 2. uri.

Vsak dan velika jahalna razveseljevanja za dame, gospode in otroke ob koncertu. Cele ure zabave za gledalce, ker je vedno kaj za smeh. — Lastna godba. — Restavracija.

Vljudno vabl

KORNEL KABATH.

'Singer'
šivalni
stroji so ne-
prekosljivi
v trajnosti
in vsestran-
sko upo-
rabo.

'Singer'
šivalne
stroje do-
bite samo v
naših pro-
dajalnih z
'S' izve-
skom.

Singer Ko.

delniška družba šival-
nih strojev.

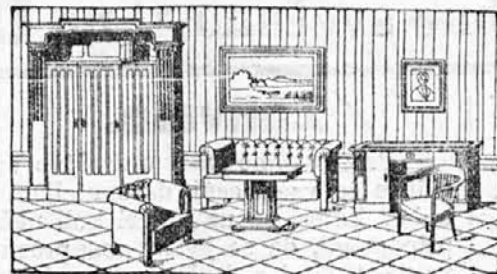
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Novomesto, Glavni trg št. 45.
- Kranj, Glavni trg št. 119.
- Kočevje, Glavni trg št. 79. -

Posestvo

Z lepim poslopjem, 20 minut od in-
dustrijskega kraja Borovlje, 13 orlov
zemlje, vsa krma na polju, 8 glav go-
veje živine, ki dajejo vsaki dan za
4 do 5 kron mleka, 2 stroja, gnoj,
drva, z vsemi poljskimi pridelki za
K 14.200, — takoj za prevzeti. De-
narja je treba polovico. Poučbe na
'Anončno ekspedicijo' J. Hočevar,
Ljubljana.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna oprava:
2 dvovratni omari, 2 postelji,
2 nočni omarici in 1 umival-
nik z marmornato ploščo in
ogledalom izdelana iz tu- ali
inozemnega oreha ali hrasta
K 350.—

Jamči se za solidno delo.
Cene konkurenčne.
Zahtevajte najnovejši katalog,
kateri obsega nad 300 mo-
dernih slik pohištva.

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

Anončno Novor Ljubljana

Čevlji

prvovrstne kvalitete
kakor elegance!

16.50

12.50

Šelenburgova
ulica

Zaradi pozne sezije.

Prodajam vse v moji zalogi nahajajoče se
damske slavnice kakor tudi različni nakit po
globoko znižanih cenah.

MINKA HORVAT, modistka
LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

KONTORISTINJA

zmožna slovenskega in nemškega
jezika, ter v vseh pisarniških
delih se sprejme pri
Fr. P. Zajcu v Ljubljani, Stari trg 9.

Krasen gospodski dom v Celovcu.

Solidna, okusna stavba v naj-
boljšem stanu z 10 sobami in dru-
gimi prostori, z balkonom, električno
razsvetljavo itd. Vrtna hiša s štirimi
sobami, pralnico, sušilnico za meso,
hlevi s šupo za vozove oziroma garaže.

Krasen park z mogočnimi
starimi drevesi in mladim smrečnim
gajem, večjim sadnim vrtnom, s ple-
menitim sadjem in lepo zelenjadjjo.

Idealno lepo posestvo ka-
tero se je gojilo z veliko ljubeznijo
in skrbjo, sposobno za kako graščino
ali penzijo. Celovec z raznovrstnimi
šolami, dobrim gledališčem, umetnimi
godbenimi zabavami, lovom in špor-
tom, s svojo mikavno lego v bližini
Vrbskega jezera, poleti in pozimi pri-
jetno bivališče. Posestvo se radi rod-
binskih razmer cenovno proda — z ma-
lim predplačilom. Vpraša se pod: „Ce-
lovec, Gospodski dom“ na
'Anončno ekspedicijo', J. Hočevar,
Ljubljana.

NOVO!

Zaloga pohištva 'Javor'

Ljubljana, Rimska cesta št. 16

priporoča slav. občinstvu svoje izdelke ter izvršitev vseh mi-
zarških del kakor opravo hotelov, prodajalen, izložb,
vsa stavbna dela i. t. d.

Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.

Najnižje cene.

Točna postrežba.

GRITZNER, najboljše v

Ne kupujte prej

stroja, dokler si niste ogledali
moje tovarniške zaloge Jam-
čim za vse napake materiala
10 let Moj

šivalni stroj

krpa nogavice in perilo in veze (šitka); ima krogižen tek (Kugel-
lager). Gritznerjev stroj je danes v rabi že dva in pol mili-
jona. Garancija 10 let. Tovar. zaloge koles.

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
trdke R. MUKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Poseben oddelek v prvem nadstropju :

Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Plošče-
'Angelj'
'Zonophon'
'Homokord'
'Odeon'
'Jumbo'
'Favorit'

Slovenske
'Pathe'
plošče in
'Pathe'
aparate,
igle.

Tovarniška zaloga pravih gramofonov in godbenih avtomatov.

A. RASBERGER, Ljubljana

Sodna ul. 5. Poleg c. kr. dež. sodnije. Sodna ul. 5.

Popravlja gramofonov in avtomatov strokovno in ceno.

zdravniško priporočeno kri tvoreče
vino daje moč in zdravje.
Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po
poštnem povzetju K 4-80, Edina zaloga
Br. Novaković,
veletrgovina vina, Vermoutha, Mar-
sale, Malage, Konjaka, žganja itd.
Ljubljana.

Radi minule

= sezone =

prodaja

letno obleko

za dame in gospode

po okasijski ceni.

Aglesko skladišče oblek

O. Bernatovič,

Mestni trg 5-6.

